

ДРУГА ЄВРОПЕЙСЬКА
ЛЕСБІЙСЬКА* КОНФЕРЕНЦІЯ, КИЇВ,
КВІТЕНЬ 2019

НЕ СЕМО БАЧЕННЯ ЛЕСБІЙОК СВІТОВІ!

ОПИСОВИЙ ЗВІТ

Цей звіт було підготовлено командою EL*С.

Керівництво: Лейла Лохман

Редагування: Сільвія Касаліно, Файка Ель-Нагаши Лейла Лохман

Внески: Сільвія Касаліно, Аліс Коффін, Файка Ель-Нагаши, Кіка Фумеро, Євгенія Джакомополу, Більяна Джінова, Ксенія Кириченко, Лейла Лохман, Жоель Самбі, Олена Шевченко, Мохіра Суяркулова, Евіан Т'яббес, Ілларія Тодд, Драгана Тодоровіч

Додаткове редагування: Ленн Баллен

Переклад: Анастасія Данилова, Ксенія Кириченко, Мохіра Суяркулова (російська) та Уляна Мовчан (українська)

Під час цитування даного звіту, ми рекомендуємо використовувати наступне посилання:

EL*С (Ed.s): Let's Bring Lesbian Genius to the World! Narrative report of the 2nd European Lesbian* Conference, 2019.

Авторське право: Ця робота захищена ліцензією **Creative Commons License: Attribution - Non Commercial - Share Alike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)**

Ви можете копіювати та розповсюджувати цей матеріал завдяки будь-якому носію або у будь-якому форматі. Ви також можете компонувати, перетворювати його та використовувати у якості основи, в цьому випадку, ви повинні використовувати для своєї роботи таку ж ліцензію, що й оригінал. Якщо ви хочете скопіювати, розповсюдити або скомпонувати та використати матеріал, ви повинні додати відповідну згадку про EL*С, надати посилання на ліцензію та зазначити, які зміни було зроблено.

Ви можете зробити це у будь-який доречний спосіб, але не у такому вигляді, який передбачає, що EL*С схвалює це або ваше використання матеріалів. Ви не можете ні за яких обставин використовувати цю роботу для комерційних цілей.

Відмова від відповідальності: Ця ліцензія застосовується до тексту даного Описового звіту та його додатків. Це не стосується фото або зображень, які використовуються у цьому звіті, ліцензії для них необхідно запитувати у власників авторського права.

ЗМІСТ

Цитати від наших ключових спікер_ок - 3

Про EL*С - 4

Вступ - 5

Подяки - 6

Несемо бачення лесбійок світові: рекомендації - 9

Як ми це робимо? Лесбійки у Східній Європі та Центральній Азії - 12

Дайк статистика EL*С -15

Рефлексії щодо інтерсекційності -18

Гроші, Гроші, Гроші - 22

#LoveForELC – Світове та глобальне медіа охоплення - 26

Заходи EL*С, повідомлення про підтримку & солідарність - 29

«Ми це зробили!» Ключові результати - 31

Мільйон лесбійок для «дайковішого майбутнього»! Що буде наступним у побудові ЄвроЦентральноАзійської Лесбійської* Спільноти? - 38

Додатки - 42

Спонсори київської EL*С - 46

ЦИТАТИ ВІД НАШИХ КЛЮЧОВИХ СПІКЕР_ОК

МОНІКА БЕНІСІО

Активістка з прав людини, Бразилія

Промова на відкритті

«Ми, як лесбо-феміністки, маємо будувати цю революцію горизонтально. Ми маємо розуміти, що любов між жінками є революційною, тому що вона протистоїть логіці мачистського та патріархального домінування».

ЖАНАР СЕКЕРБАЄВА

Feminita, Казахстан

Заключна промова

«ЛБК рух Центральної Азії рухається до реалізації своєї власної повістки, її актуалізації і розуміння необхідності політичної участі. І це означає, що ми будемо створювати політичні партії і будемо просуватися до президентства! Це не просто, проте ми будемо рухатися вперед».

ОКСАНА ПОКАЛЬЧУК

Amnesty International, Україна

Заключна промова

«Для України ця конференція є неймовірним зрушенням парадигми. Я ніколи і не могла уявити, що міжнародна лесбійська конференція буде проходити у моєму місті, моїй країні; що я отримаю можливість говорити на своїй мові тут. Мене переповнюють емоції і я розумію, що головне зрушення відбувається зараз всередині мене».

ПРО EL*С

EL*С – це колектив лесбійок, квір, бі та транс жінок, зареєстрований як НУО, метою якої є адвокація прав лесбійок, квір, бі та транс жінок у Європі та Центральній Азії. Керуючись метою підвищення видимості питань лесбійок у всіх сферах, включаючи соціальні, правові, медичні та політичні, EL*С як НУО протягом останніх двох років працювала над створенням загальноєвропейської центральноазійської мережі лесбійок.

Наші дві конференції, попередня у Відні/Австрія (жовтень 2017 року) і остання у Києві/Україна (квітень 2019), репрезентують початкові ключові кроки у довгоочікуваній та необхідній побудові сильного лесбійського руху в Європі та Центральній Азії, який об'єднає найрізноманітнішу команду. Ми визнаємо, що, як і будь-яка інша категорія чи ярлик, термін «лесбійка» може підлягати оскарженню і може бути недостатнім для опису різноманітності наших спільнот. Ми усвідомлюємо, що багато попередніх лесбійських об'єднань та організацій зіштовхувалися із питаннями включення/виключення. Однак, використання слова «лесбійка» є частиною політичної боротьби за видимість, розширення прав, можливостей і представництво. Таким чином, ми навмисно використовуємо «лесбійка» із зірочкою у назві, щоб включити будь-кого, хто ідентифікує себе як лесбіянку, феміністку, бі або квір, і всіх тих, хто відчуває зв'язок із лесбійським активізмом.

EL*С стартувала як конференція. На основі рекомендацій першої Європейської Лесбійської* конференції 2017 року, а також низки подальших консультацій з ЛБК рухами у Європі та Центральній Азії, наша місія змістилася у тому напрямку, щоб вийти за рамки організації події кожні два роки, а також зробити сміливий крок далі, розбудовуючи та офіційно створюючи Жіночу ЛБК мережу для Європи та Центральної Азії. Наразі ми знаходимося в процесі створення нової назви та моделі управління мережею. Відтепер, виходячи з процесу голосування та колективного зворотного зв'язку, які сформувалися на нашій конференції в Києві, EL*С матиме наступну назву: **EuroCentralAsian Lesbian* Community.**

**«МИ МАЄМО ТРАНСФОРМУВАТИ ТРАВМУ ТА ВРАЗЛИВІСТЬ У
ВЛАДУ. ДАВАЙТЕ ТРАНСФОРМУВАТИ РЕАЛЬНІСТЬ РАЗОМ».**

Ксенія Кириченко

Членкиня команди EL*С, Швейцарія

ВСТУП

«Чи ви налякані?!» запитала Олена Шевченко учасни_ць конференцій зі сцени під час відкриття другої EL*С у Києві, вони хором відповіли «Ні!». «Чи ви готові до боротьби?!» додала вона, поки поблизу локації ультраправі демонстранти люто розмахували банерами із гаслами, починаючи від «Ми проти геїв» до «Гомосексуальність – це хвороба» або «Содоміти повертайтеся до пекла».

Так, EL*С звісно була готова, і готова до боротьби. Команда конференції – це дивовижна група, що складається з найталановитіших активіст_ок-лесбійок у Європі та Центральній Азії. Від Казахстану до Іспанії, EL*С – це 23 лесбійки, бісексуальні, небінарні і транс жінки, які невпинно працювали і, переважно безкоштовно, протягом перших двох років існування EL*С. Насправді, багато хто знаходиться у нестабільній ситуації, і вони вклали всю свою енергію у створення цього проекту. Інша частина команди має повний робочий день, із робочими вечорами та навіть робочими вихідними задля створення нашої лесбійської НУО.

Через два роки EL*С організувала дві великі лесбійські конференції. Перша – у Відні, Австрія, з 500 учасни_цями. Друга – у Києві, Україна, із 350 учасни_цями. Щоб продовжити цю роботу, розширити її, створити лесбійську мережу, поєднати і трансформувати наше життя в Європі та Центральній Азії, нам потрібно знайти більш послідовну підтримку. Ми маємо розраховувати на всіх вас, на ваші ресурси, на ваші навички.

«МИ ПИШАЄМОСЯ ДАЙКАМИ І МИ НЕ ПРИПИНИМО БОРОТИСЯ ДОПОКИ ЛЕСБІЙСЬКИЙ РУХ НЕ БУДЕ ВІДБУДОВАНО».

Драгана Тодоровіч
Членкиня команди EL*С, Сербія

Протестувальники за межами локації EL*С у Києві оточили головний вхід, тримаючи плакати: «Гомосексуальність – це хвороба», «Повертайтеся до пекла, содоміти», «Ми проти геїв». Поліція стримує їх від проникнення до готельного лобі.
Фото: Аліс Коффін

Організаційна команда EL*С. Фото: EL*С
Київ – Інсайт

ПОДЯКИ

Команда EL*С неймовірно вдячна усім, хто зробили цю подорож та боротьбу можливою. Особливо ми хотіли б подякувати тим, хто підтримали нас у тому, щоб друга Європейська Лесбійська* конференція стала можливою цього квітня у Києві, Україна.

Команда була залучена у процес планування та їй вдалося забезпечити повну підтримку протягом конференції у Києві.

Без наполегливої залученості наших 23 учасни_ць команди, конференція була б неможливою. В алфавітному порядку, особливо дякуємо: Аврора Баба, Патрісія Белл, Детті Гоулд, Анастасія Данилова, Ронда Д'Вайн, Генрі Денніс, Євгенія Джакомополу, Більяна Джінова, Файка Ель-Нагаши, Каріма Захі, Сільвія Касаліно, Ксенія Кириченко, Аліс Коффін, Лейла Лохман, Жоель Самбі, Гюльзада Сержан, Мохіра Суяркулова, Евіан Тіджабс, Ілларія Тодд, Драгана Тодоровіч, Марта Фернандез, Кіка Фумеро, Олена Шевченко.

МИ ТАКОЖ ВИКОРИСТОВУЄМО ЦЮ МОЖЛИВІСТЬ, ЩОБ ПОДЯКУВАТИ НАШИМ ПРИХИЛЬНИЦЯМ, ПАРТНЕРКАМ, ДРУЖИНАМ, ПОДРУГАМ І ДРУЗЬЯМ & РОДИНІ ЗА ТЕ, ЩО ВИТРИМУВАЛИ ЦЕ ВСЕ РАЗОМ З НАМИ І ЗА ЇХНЮ ПРИХИЛЬНІСТЬ, ЛЮБОВ ТА ПІДТРИМКУ!

Інсайт, приймаюча організація в Україні, продемонструвала справжнє лідерство як на етапі планування, так і під час конференції. Ми глибоко вдячні персоналу Інсайту за допомогу у вирішенні безлічі найдрібніших питань (які неможливо всі перелічити) і за те, що дбали про те, щоб все йшло за планом. Інсайт був ключем у побудові чудової взаємодії із персоналом готелю, персоналом з безпеки, обидва з яких були вирішальними для нашого добробуту під час конференції.

Інсайт також допомагав зі створенням групи волонтерів, які забезпечували підтримку протягом усього заходу. Ми повинні подякувати нашим приймаючим сторонам, які виступали на сцені, під час пленарних засідань, дякуємо – Файка Ель-Нагаши та Олена Шевченко за їхні відданість, пристрасть і політичну обізнаність. Вони репрезентували потужну силу, об'єднавшись разом і ділячись мікрофоном, щоб змусити нас сміятися, плакати, думати і ставити питання. Наші доповідачки, Євгенія Джакомопулу, Евіан Т'яббес і Мохіра Суяркулова зробили відмінну роботу зі збору та зворотного зв'язку щодо багатьох обмінів, які відбувалися під час заходу!

Із самого початку, ми відчували важливість того, щоб формувати конференцію, враховуючи те, де вона проходить і ми ухвалили рішення проводити її російською, українською та англійською мовами.

Оксана Покальчук рефлексувала щодо значення мови та ідентичності у своїй заключній промові, «Я буду говорити українською, тому що для мене це особливо важлива частина моєї ідентичності як жінки із пост-радянського простору, а саме з України. Я є частиною спільноти, яка була колонізована і пригноблена, мова якої була заборонена і проголошена нижчою (...). Це так важливо для мене – говорити українською на Європейській Лесбійській* конференції. Тому що це свідчення того факту, що я існую у цій культурі, що інші лесбійки існують і що вони кажуть про себе своєю мовою на своїй землі».

В своє чергу, ми повністю поклалися на роботу перекладачів протягом усього заходу. Окрім професійних перекладачів, ми хотіли б висловити подяку багатьом волонтер_кам, які забезпечили перекладацький супровід протягом воркшопів та поза ними.

Приймаючі сторони конференції Файка Ель-Нагаши та Олена Шевченко. Фото: EL*C Київ – Інсайт

EL*C хотіла б особливо відзначити невтомну роботу Лейли Лохман, Сільвії Касаліно, Уляни Мовчан та Світлани Малишевої, яким вдалося разом, протягом кількох місяців, збудувати чотириденну конференцію для 350 учасни_ць.

Наостанок, проте це не менш важливо, ми хотіли б подякувати усім учасни_цям конференції, ключовим спікер_ками, учасни_цям панельних дискусій, лідер_кам воркшопів та мист_киням. Ми також хотіли б поглибити нашу вдячність нашим донорам і медіа партнерам за продовження їхньої довіри і підтримки! Деякі були з нами із самого початку, інші приєдналися відносно нещодавно і ми вдячні усім!

Команда Інсайту із волонтер_ками.
Фото: EL*C Київ – Інсайт.

НЕСЕМО БАЧЕННЯ ЛЕСБІЙОК СВІТОВІ: РЕКОМЕНДАЦІЇ

Протягом 4-денної конференції в Києві ми чули про велику кількість проектів з розширення прав і можливостей, що реалізуються по всій Європі та Центральній Азії, а також обговорювали потужні та потенційні виклики, з якими ми стикаємося як лесбійський рух, як всередині лесбійського простору, ЛГБТІК-руху і за його межами. У цьому розділі ми висвітлюємо багато рекомендацій, які ми отримали від конференції. Ці **рекомендації** повинні розглядатися як дорожня карта, яка допоможе ширше розробити майбутні кроки EL*С та європейського і центральноазійського лесбійського руху.

ЗМІЦНЕННЯ НАШОГО РУХУ ТА ОБ'ЄДНАННЯ НАШОЇ СПІЛЬНОТИ

- Урізноманітнити форми активізму для того, щоб досягнути низового рівня, щоб дозволити лесбійкам, які на даний час не задіяні, знайти свій шлях до спільноти.
- Краще використовувати навички та ресурси у спільноті, звертаючись до досвіду лесбійок різних професій; та вирішити ширше коло тематичних питань, що хвилюють член_кинь руху.
- Забезпечити краще представництво молодіжних груп та розширити можливості молоді у русі; розглянути можливість створення підліткової групи підтримки, з якою можна зв'язатися через соціальні медіа.
- Започаткувати проекти наставництва і створити академію активіст_ок (вірогідно онлайн) для (молодших) лесбійок*, які зацікавлені в активізмі або взагалі у роботі над темами, пов'язаними із лесбійками, але які не знають з чого почати.

«ІСНУЄ ТАКЕ БАЧЕННЯ, ЩО ДЛЯ ТОГО, ЩОБ ОТРИМАТИ ДОПОМОГУ ЖІНЦІ ІЗ ІНВАЛІДНІСТЮ, ВОНА МАЄ ПРИХОВУВАТИ СВОЮ ПСИХОСЕКСУАЛЬНУ ОРІЄНТАЦІЮ. ЦЕ РЕЗУЛЬТАТИ ЇЇ ПОДВІЙНОЇ СКЛАДНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ПСИХОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ. ТАКИМ ЧИНОМ, ПОЄДНАННЯ ЦИХ ПЕРСПЕКТИВ І ПОШИРЕННЯ ЛЕСБІЙСЬКИХ НАВИЧОК СЕРЕД ІНШИХ ФЕМІНІСТИЧНИХ РУХІВ, НА КОРИСТЬ ЖІНОК З ІНВАЛІДНІСТЮ ТА ЛГБТ-ПЕРСОН, Є НЕ ЛИШЕ ВАЖЛИВИМ, АЛЕ ТАКОЖ І НЕОБХІДНИМ. ІНВАЛІДНІСТЬ МАЄ ГЕНДЕР І МИ ПОВИННІ ГОВОРТИ ПРО ЦЕ».

Анета Білнік

(Учасниця конференції, активістка з прав людей з інвалідністю, Польща)

БУДУЄМО НАШ РУХ, ЩОБ ПОСИЛИТИ НАШ ВПЛИВ

- Формувати міцні союзи, особливо з феміністичними рухами і ширшим ЛГБТІК-рухом, з метою побудови міцних коаліцій, заснованих на загальному розумінні перетину расистських, патріархальних і капіталістичних систем і необхідності спільної боротьби з усіма формами гніту, включаючи милітаризм, (нео-) колоніалізм.
- Створити мережу та зазначити пункти контактної інформації у надзвичайних ситуаціях як у країнах походження, так і в країнах призначення, щоб допомогти швидко і безпечно координувати процеси евакуації, коли це необхідно у випадку переслідування, вчиненого проти ЛБК-жінок.
- Повернути вулиці, у тому числі і вночі: організовувати «прогулянки» або «посиденьки» вночі та / або створювати майданчики для обговорення ідеї більш безпечного простору і наших відносин з темрявою як квір жінок (як метафорично, так і фізично).
- Деконструювати стратегії і наративи опонентів, зокрема, так званого анти-гендерного руху. І краще зрозуміти довгостроковий вплив їхньої риторики і політики.
- Протидіяти лесбонаціоналізму, феномену, який складається з урядів, держав і / або політичних партій, що інструментують лесбійську боротьбу і порядок денний для просування расистського, класового, ісламофобного, ксенофобного та / або антимігрантського порядку денного; протистояти пінквошингу (просуванню комерційної продукції, прикриваючись дружністю до ЛГБТ) і комерціалізації або інструменталізації нашої справи, наших спільнот, подій і заходів.
- Працювати із сектором освіти для забезпечення її всеохопності і демократичності.

«БУТИ ЛЕСБІЙКАМИ РОБИТЬ НАС КРАЩИМИ ПРОФЕСІОНАЛ_КАМИ».

Аліс Коффі́н

(Членкиня команди EL*С, Франція)

РЕКОНСТРУЄМО НАШУ ФАНДРАЙЗИНГОВУ РОБОТУ

- Покращити та урізноманітнити стратегії збору коштів для лесбійок; мислити масштабніше та поза своїми межами; взаємодіяти з донорами, які ще не підтримують лесбійські проекти; об'єднати сили з існуючими лесбійськими структурами, включаючи неформальні, щоб мати доступ до більшої кількості ресурсів; розробити інтерсекційні стратегії збору коштів; залучати індивідуальні пожертвування від людей з Європи – забезпечених індивідуальних донорів, а також символічні щомісячні або щорічні внески член_кинь EL*С (з метою створення бази з 1 мільйона лесбійок*); досліджувати ідею соціального підприємництва в таких сферах, як туризм, планування подій, сільське господарство, лесбійки у технічних індустріях тощо.

-
- Розглянути питання роботи про-боно та натуральних внесків від ретельно підібраних, етичних компаній, які, можливо, матимуть бажання підтримати створення нової мережі, але які не хочуть або не можуть надати грошові гранти.

ПОКРАЩУЄМО ЗБІР ДАНИХ & ДОСЛІДЖЕННЯ

- Звернутися до міжнародних та європейських інституцій, таких як ООН, ЄС та Рада Європи щодо проведення опитування з питань, які мають життєво важливе значення для ЛБК-спільнот, і зібрати порівнювані та дезагреговані (деталізовані) дані в межах ЛГБТІК-населення, щоб розробити цільові та більш ефективні профілактичні заходи та запропонувати адекватні рішення щодо лесбофобії.
- Рефлексувати над питанням охоплення більшої кількості лесбійок та отримання більшого представництва, враховуючи, що люди із міст та з академічною освітою мають тенденцію бути надмірно представленими. Питання мови, інтернет-грамотності або, навпаки, обмеженого доступу до віртуальних платформ або посилення ізоляції та відсутність зв'язку зі спільнотою тощо.
- Покращити розповсюдження інформації, попросивши довірені організації або структури ретранслювати опитування та підвищити ймовірність участі людей.

ЯК МИ ЦЕ РОБИМО ЛЕСБІЙКИ У СХІДНІЙ ЄВРОПІ ТА УКРАЇНІ

СХІДНА ЄВРОПА

Загалом, навіть там, де активіст_ки-лесбійки очолюють національний ЛГБТ-рух, безпосередньо лесбійська повістка або порядок денний залишається невидимими. У деяких країнах (наприклад, у Росії) немає інституціоналізованих лесбійських груп. В інших країнах (наприклад, Молдові) існує лише одна ЛГБТ-організація для всієї країни, і тому поділ лесбійської повістки (зосередження на лесбійських питаннях, окрім спільних ЛГБТІК) неможливий. Таким чином, навіть коли вони очолюються активіст_ками-лесбійками, рухи в цих країнах часто все ще асоціюються з «гей» повісткою. У той же час у багатьох країнах традиціоналістські та праві рухи стають дедалі активнішими у боротьбі з правами жінок, правами ЛГБТІК та правами лесбійок, активіст_ки із прав лесбійок репрезентують у очах партіархату найбільш загрозливу комбінацію феміністичного активізму та активізму у сфері сексуальних прав.

УКРАЇНА

Україна була приймаючою країною для 2-ї конференції EL*С, разом із Інсайтом у якості приймаючої організації. Рішення про організації 2-ї конференції у Києві було прийняте на основі кількох важливих аспектів:

- видимість східноєвропейського контексту у Європі
- доступність для учасни_ць зі Східної Європи та Центральної Азії
- розширення прав і можливостей для лесбійок зі Східної Європи та Центральної Азії

Україна як країна має значне геополітичне значення. Враховуючи її географічне розташування, анексію Криму та розвиток системи прав людини на пострадянському просторі, ми побачили унікальну можливість для українського лесбійського руху стати видимим на європейській карті. Лесбійки в Україні представляють собою невидиму групу, яка страждає від різноманітних форм дискримінації, заснованої на гендері та сексуальності, без будь-якого доступу до ресурсів. Україна переживає тяжкі часи ідентичності. Цей процес є складним і включає низку негативних подій, особливо коли йдеться про гендерне пригноблення та «націоналістичний» дискурс. Консервативні рухи проти гендерної рівності об'єднують зусилля з ультрарадикалами, які впливають на видимість і безпеку жінок, особливо лесбійок. Ця консервативна радикальна програма намагається піддати цензурі лесбійські питання (проблеми жінок, гендеру та сексуальності). З цих причин, це був вирішальний момент, щоб привезти унікальну та важливу подію, як-от EL*С до Києва, і поставити Україну в центр лесбійського руху.

«ЛГБТІК ЖІНКИ КИДАЮТЬ ВИКЛИК ГЕТЕРОНОРМАТИВНІЙ МОДЕЛІ У БОРЬБІ ПРОТИ МІЗОГІНІЇ ТА ПАТРІАРХАТУ».

Анастасія Дівінська
(Учасниця конференції, ООН Жінки, Україна)

ЦЕНТРАЛЬНА АЗІЯ

Під час другої EL*С конференції, Центральна Азія була включена до офіційної назви мережі. Це було важливим для активіст_ок із цього регіону, тому що справді важливо визнавати спільний досвід, проблеми і необхідність солідарності із країнами Східної Європи та пострадянськими республіками. Лесбійки із Центральної Азії бажають бути включеними у європейських рух на рівних, і це стратегічно важливо, щоб цей регіон не притримувався іншого набору стандартів, коли йдеться про права жінок та ЛГБТІК. Метою участі лесбійок із Центральної Азії у конференції було обговорення стану, пріоритетів та майбутнього спрямування лесбійського руху у регіоні, а також можливостей створення міжнародних коаліцій і солідарності у межах таких платформ, як EL*С. В результаті офіційних та неофіційних обговорень під час та опісля конференції, стало зрозумілим, що існує ряд протиріч та проблем, які стоять на шляху до консолідованого лесбійського руху у регіоні.

По-перше, незважаючи на те, що лесбійки є основою ЛГБТІК-активізму у Центральній Азії, там активіст_кам часто не вистачає ресурсів, часу та енергії, щоб присвятити себе формуванню та реалізації специфічного для лесбійок порядку денного, який залежить від контексту. Вигорання, проблеми безпеки і нестача жіночої сили є основними проблемами для усіх активіст_ок, включно із активіст_ками-лесбійками у регіоні.

По-друге, важко сформулювати рух у тому контексті, де мало жінок публічно ідентифікують себе як лесбійки, через низку деяких питань. Почнемо з того, що багато жінок починають тільки вступати у любовні стосунки з іншими жінками, коли мають більше 20 та 30 років, після того, як вони перебували в гетеросексуальних шлюбах і народжували дітей, оскільки піддалися тиску та очікуванням патріархального суспільства. Крім того, «лесбійка» – це іноземний і дуже стигматизований термін, який у цьому регіоні не резонує з жінками, яких приваблюють жінки, і адекватний місцевий еквівалент відсутній. Більше того, видимість лесбійок у Центральній Азії не може бути пріоритетом у контексті гомо- та лесбофобії, широко розповсюджених примусових шлюбів та корегуючих з'валтувань, економічної залежності та незахищеності, дискримінації на роботі та у доступі до охорони здоров'я і освіти.

В контексті наших обговорень з'ясовується, що найбільш продуктивні шляхи формування руху в регіоні полягають у мобілізації та розширенні можливостей спільноти та у формулюванні порядку денного дій, який буде заснований на регіональному контексті та потребах, визнаючи при цьому спільні глобальні виклики. EL*С може стати платформою для цих дискусій, створення міжнародних альянсів і реалізації міжнародної адвокації. Активіст_ки-лесбійки з Центральної Азії сподіваються незабаром провести EL*С конференцію у своєму регіоні!

EL*C 2019 ДАЙК СТАТИСТИКА

СТАТИСТИКА КОНФЕРЕНЦІЇ

EL*C у Києві включала 350 учасни_ць, усі місця були розпродані ще за місяць до початку конференції. Загалом, учасни_ці були із 42 країн усього світу, більшість із Європи та Центральної Азії. Завдяки синхронному перекладу протягом усіх пленарних сесій та перекладу пошепки під час воркшопів, конференція була повністю перекладена англійською, українською та російською.

Як під час першої конференції у Відні, інклюзивність та різноманітність були серед топ-пріоритетів для організатор_ок EL*C і під час другої конференції. Вже із безпосереднього початку, EL*C вирішила підтримувати індивідуальну участь, а також організації зі Східної Європи (46% від загальної кількості учасни_ць EL*C).

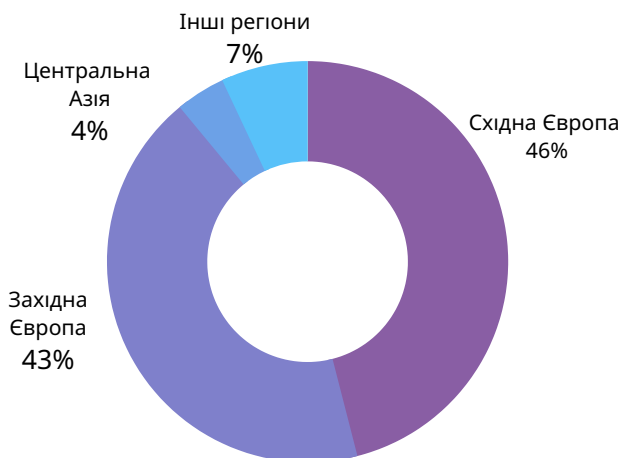
Одночасно із цим, політика охоплення та надання грантів заохочувала та підтримувала різноманіття, враховуючи етнічне походження та представництво меншин, як-от людей кольору (прим. перекл.

– англ. People of colour, було прийнято рішення про здійснення дослівного перекладу, для збереження прямого сенсу словосполучення), мешкан_ок Центральної Азії (4% від загальної кількості учасни_ць) та лесбійок з Балкан, Туреччини, Латинської Америки та Північної Америки. Завдяки допомозі донорів, EL*C була спроможна запросити 65 «повних» стипендіат_ок (включно із ключовими спікер_ками та панеліст_ками), 20 «часткових» стипендіат_ок (тобто, внесок за участь, харчування та готель), а також 80 українських стипендіат_ок та лідер_ок воркшопів (тобто, внесок за участь та харчування).

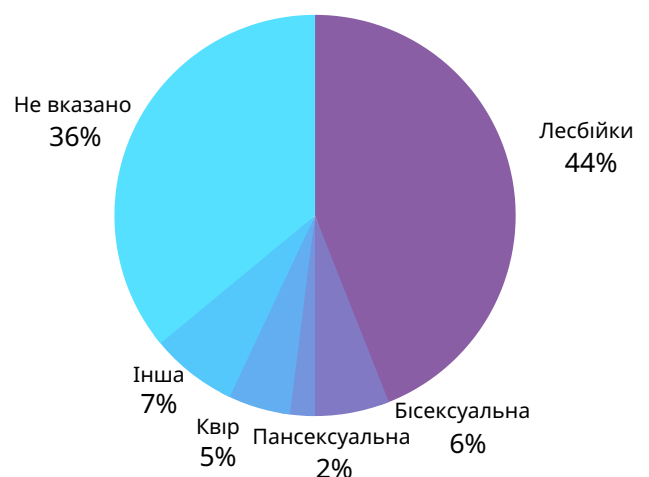
Додатково були прийняті наступні рішення:

- Розробити політику щодо різноманітності та критеріїв відбору для лідер_ок воркшопів, панеліст_ок та ключових спікер_ок.
- Зберегти низьку плату за участь: 70 євро за звичайну реєстрацію, 40 євро для студент_ок та безробітних та безкоштовно для усіх спікер_ок (близько 160 людей).
- Презентувати культурну програму та теми, пов'язані із різноманіттям.

Учасни_ці відповідно до регіону

Сексуальна орієнтація учасни_ць

На основі аналізу усіх реєстрацій (350 учасни_ць), використовуючи онлайн опитування Eventbrite, ми визначили, що близько половини учасни_ць не вказали їхню сексуальну орієнтацію та гендерну ідентичність. Щодо інших, 44% зазначили, що ідентифікують себе як лесбійки, 6% бісексуал_ки, 5% квір та 2% пансексуал_ки.

ФОРМА ОЦІНКИ КОНФЕРЕНЦІЇ ТА ЗВОРТНОГО ЗВ'ЯЗКУ

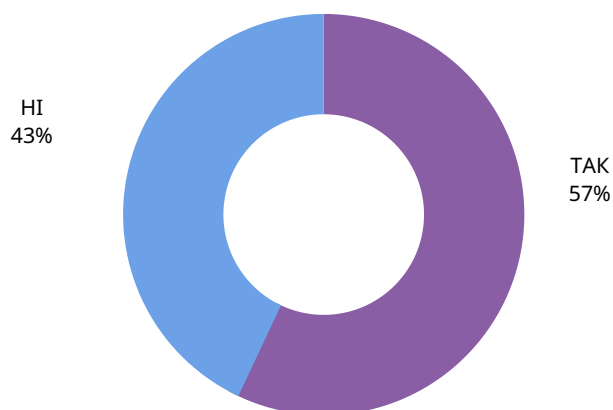
Опісля конференції, команда EL*С надіслала учасни_цям форму оцінки конференції, прохаючи про зворотний зв'язок щодо програми, логістики, репрезентації різноманіття та загалом щодо організації конференції. Результати були переважно позитивними. Команда EL*С також попросила про надання якісних коментарів щодо кожного аспекту. Загалом EL*С збрала 80 завершених форм оцінки. Це буде мати фундаментальне значення для вдосконалення нашої майбутньої роботи, як щодо організації конференції, так і щодо створення мережі.

Нижче наведено огляд результатів форм оцінки конференції. Додаткові деталі можливо знайти у Додатку 1 цього звіту.

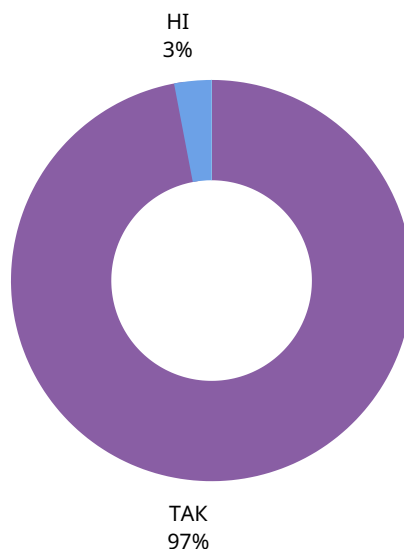
ОПИТУВАННЯ EL*С ЩОДО ЛЕСБІЙОК*, ЯКІ ЖИВУТЬ У ЄВРОПІ ТА ЦЕНТРАЛЬНІЙ АЗІЇ

Конференція у Києві надала можливість поділитися роботою, яку здійснила EL*С з моменту першої конференції щодо статистики та досліджень, і з того моменту, як було опубліковано її пергий звіт щодо життя лесбійок [1]. Ця робота була мотивована кількома причинами, основною з яких стала відсутність існуючих даних та інформації, яка була б зосереджена на лесбійках та була отримана лесбійками. Як наслідок, існують прогалини у доступній інформації про життя та реалії лесбійок. З цієї метою у нашому огляді ми вирішили звернути увагу виключно на спільноту лесбійок.

Чи брали ви участь у першій
Європейській Лесбійській* конференції
у Відні?

Чи хотіли
б ви взяти участь у наступній
конференції?

Розробка опитування та питань зайняла кілька місяців. Процес розповсюдження також був організований таким чином, щоб охопити лесбійок з усієї Європи та Центральної Азії та представни_ць усіх соціальних та політичних сфер. На момент проведення конференції у Києві було отримано 1102 відповіді на анкету, опубліковану за кілька місяців до цього [2].

Деякі попередні результати дослідження, включно із тими, які викликали занепокоєння, використовувалися учасни_цями команди протягом конференції для того, щоб показати важливість і необхідність подібних заходів для лесбійок. Незважаючи на те, що результати дослідження демонструють переконливу необхідність продовжувати його та інформування про реальності лесбійок, на це суттєво не вистачає фінансування; тому конференція також слугувала платформою для заклику до збільшення ресурсів для подальшого збору даних. Можливість проведення нашого анкетування і більш детального дослідження також передбачає обізнаність інститутів про нашу нестабільну ситуацію та виділення ними засобів для лесбійських проектів та організацій.

Лесбійкам у Європі та Центральній Азії досі не вистачає основних структур, інструментів та механізмів боротьби із лесбофобією, сексизмом, мізогнією, трансфобією та інтерфобією, расизмом та будь-якими іншими формами дискримінації, з якою щоденно зіштовхують представни_ці нашої спільноти. Без фінансування збирати настільки необхідні дані про лесбійок у цих регіонах буде досі складно. В той же час, такі дані необхідні для розробки політик, спрямованих на покращення наших життів – як жінок і як ЛБТІК-персон.

**«МИ ПОВИННІ ВЗЯТИ НАШІ ЖИТТЯ У
НАШІ ВЛАСНІ РУКИ ТА КОЖ_НА ІЗ НАС
ПОВИННА
ВІДІГРАВАТИ ГОЛОВНУ РОЛЬ У
НАШОМУ ВЛАСНОМУ ЖИТТІ, НЕ
ДРУГОРЯДНУ РОЛЬ. І: МИ ПОВИННІ
БУТИ ТАКОЖ РЕЖИСЕР_КАМИ НАШИХ
ВЛАСНИХ ФІЛЬМІВ!»**

Хелена Вукович
(Учасниця конференції, транс-
активіст_ка, Сербія)

[2] Посилання на опитування EL*C: <https://goo.gl/forms/duKxQ8ql7HRXOaFx1>

ЖОДНОЇ БОРОТЬБИ З ОКРЕМИХ ПИТАНЬ – РЕФЛЕКСІЇ ЩОДО ІНТЕРСЕКЦІЙНОСТІ

Фото EL*C Київ - Інсайт.

ЗВЕРТАЮЧИСЬ ДО ІНТЕРСЕКЦІЙНОСТІ НАШИХ ЛЕСБІЙСЬКИХ ЖИТТІВ

В той час коли спікер_ки лише починали займати свої місця для проведення першої панельної дискусії у межах нашої конференції [3], внизу десятки ультраправих націоналістів збиралися для того, щоб заблокувати вхід до готелю, атакувати нас, використовуючи перцові балончики та представити свій ідеал маскулінності. Вони намагалися поширити страх та погрози, і протягом усього цього часу продовжували діяти «неписані» наслідки їхнього насилля щодо нас, як до лесбійок, відомі кожній жінці та дівчинці протягом усього життя, присус та покарання патріархату.

Поверхом вище ми обговорювали антигендерний рух із його націоналістичними та релігійно-фундаменталістськими компонентами – з точки зору місцевого активізму, і як частину расистської та насильницької глобальної ідеології зі своєю повісткою, своєю стратегією і своїми прихильниками, які мають владу завдяки національним урядам.

ЧИ МОЖЕМО МИ РОЗІБРАТИСЯ З УСІМ ЦИМ РАЗОМ

Ми зіштовхнулися із питанням, як протистояти подібній реальності, яка вже заявляє про себе, поки ми говоримо. Яка отримує вигоду від будь-якого розколу серед нас, яка намагається розширити межі та порушити табу, що має на меті нормалізувати їхню трансгресю.

Коли ми зібралися разом у цей перший вечір Європейської Лесбійської* конференції, ми говоримо з точки зору політичного імперативу: не розділятися, розуміти наш рух, як політичну позицію, бути солідарними. І, в той же час, визнавати, цінувати, політизувати та робити видимим перетин наших лесбійських ідентичностей.

УСІ З НАС АБО НІХТО

Те, що задало тон на початку конференції, віднайшло своє відображення у наших подальших спільних дискусіях та обміні думками: як частини програми під час вступних промов, у панельних дискусіях та воркшопах; а також неформально – через демонстрацію солідарності, самоорганізовані простори та виступи.

І це не було просто. Оскільки відмінності між нами мають значення. Іноді більше, іноді менше, але нам необхідний час, мова, хоробрість і зацікавленість у тому, щоб звертатися до цих відмінностей відповідним чином, з повагою та усім разом.

Отже, коли ми збираємося разом, чи бачимо ми, хто тут? І чи бачимо ми тих, хто не тут? І чи можемо ми бачити відмінності між тим, які ми, що знаходяться тут, і різноманітними позиціями сили та привілеїв, якими ми володіємо, знаходячись тут і у будь-якому іншому місці? І чи можемо ми також не відтворювати наші власні ієрархічні настанови і не виключати безпосередньо себе у процесі створення наших власних ідеологій?

Коли організаційна команда конференції збралася для того, щоб продумати та організувати другу Європейську Лесбійську* конференцію, в умовах дефіциту ресурсів і з насиченим досвідом заперечення, із різноманітними іншими досвідами, з різноманітним набором ідентичностей та із різних спільнот, зіштовхуючись із різними проблемами та перешкодами – вийти за межі наших індивідуальних позицій стало критично важливим. Як ми можемо бачити більше за те, що нам відомо? І як дозволити існування незгоди та конфлікту, при цьому не розходячись окремо?

ПЛАНЕТАРНА УТОПІЯ

Розуміння того, звідки ми – у дійсно широкому сенсі – стало основною передумовою нашої здатності почати цей шлях одна з одною, практично із незнайомцями. Ми хотіли, щоб ця конференція стала простором для зустрічі, для взаємодії, для визнання одна одною, для згоди та незгоди, для навчання, для турботи, для змін, для того, щоб залишатися.

Ми сподівалися, бажали та уявляли цей простір як інклюзивний, доступний і підтримуючий. Ми включили ці цінності в наші критерії відбору заявок, ми вписали їх у програму ключових промов та панельних дискусій, і ми проводили їх через нашу власну різноманітність.

Протягом конференції ми чули лесбійок зі спільнот людей кольору та ромських спільнот, які заявляли про расизм, виключення і маргіналізацію; ми чули активіст_ок, які зачіпали питання несправедливості в міграційних політиках і режимах кордонів; ми чули правозахисни_ць зі Східної Європи і Центральної Азії, які повинні були залишатися анонімними зі страху зазнати переслідувань; ми чули лесбійок старшого покоління, які стикаються з бідністю і намагаються вибудувати різні форми підтримуючих мереж і спільнот; ми чули лесбійок з інвалідністю, які відвойовували свою незалежність і відчуття суб'єктності, і які підкреслювали гнорування перспектив інвалідності всередині феміністських контекстів і в зворотному напрямку; ми чули віруючих лесбійок, які шукають союзни_ць всередині і зовні власних релігійних громад; ми чули лесбійок, які займаються транснаціональними теоріями і практиками, які підвищують поінформованість про наші власні небезпеки потрапити до «лесбонаціоналізму» [4].

Всі разом ми вийшли на сцену за транс*-видимість і включення. І ми були солідарні з Монікою Бенісіу, чия сила і витримка вразили нас до глибини душі, яка бореться проти фашистських політичних партій, проти расизму і за справедливість і спадщину її партнерки, політикині Маріель Франку, яка була вбита рік тому в Бразилії.

Ми сподівалися, бажали та уявляли. Але ми також розуміли, що наші максимальні зусилля мають свої обмеження.

КУДИ МИ ЙДЕМО ЗВІДСИ?

Одне твердження супроводжувало нас протягом усіх днів конференції, і у якості еталону ми повторювали його знову і знову.

«НЕ ІСНУЄ БОРОТЬБИ З ОКРЕМИХ ПИТАНЬ, ТОМУ ЩО МИ НЕ ПРОЖИВАЄМО ЖИТТЯ З ОКРЕМИХ ПИТАНЬ».

Одрі Лорд (Чужа сестра, англ. Sister Outsider, 1984)

Ми назвали залу пленарних засідань конференції «Кімнатою Одрі», на честь Одрі Лорд, яка проголошувала себе «чорною, лесбійкою, матір'ю, воїном, поетесою». Однак, ми не очікували, що вона буде настільки присутньою із нами, і що її слова виявляться настільки точними.

Ми сподівалися, бажали та уявляли – і ми продовжуємо вивчати способи, за допомогою яких ми можемо ставати сильнішими через розбіжності між нами і об'єднуватися у боротьбі із тими, хто намагається розділити нас. Ми продовжуємо розмірковувати над цим, і ми запрошуємо наших інтерсекційні спільноти, наших геніальних активіст_ок, наших сестер у душі приєднатися до нас у підтримці одна одної.

***

За результатами дискусій, які відбулися на конференції щодо інтерсекційності, расизму, ексклюзивності та силових структур, визнаючи різноманіття нашої лесбійської* спільноти і потенціал об'єднаного руху, а також високо цінуючи різноманітні політичні і особисті позиції, і досвід, який ми несемо із собою, ми визнаємо необхідність постійної і цілісної роботи із цим у зростаючій мережі і спільноті, якою стає EL*С. З цієї причини, наша команда вирішила створити **постійну робочу групу з питань інтерсекційності, інклюзивності та різноманіття.**

«ТОБІ НЕ ПОТРІБНО БУТИ МНОЮ ДЛЯ ТОГО, ЩОБ МИ МОГЛИ БОРОТИСЯ ПЛІЧ-О-ПЛІЧ. МЕНІ НЕ ПОТРІБНО БУТИ ТОБОЮ ДЛЯ ТОГО, ЩОБ ВИЗНАВАТИ, ЩО НАШІ ВІЙНИ ОДНІ І ТІ Ж. ЩО МИ ПОВИННІ РОБИТИ – ЦЕ ПРИСВЯТИТИ СЕБЕ МАЙБУТНЬОМУ, ЯКЕ МОЖЕ ВКЛЮЧАТИ ОДНА ОДНУ І ПРАЦЮВАТИ НА ЦЕ МАЙБУТНЄ З ОСОБЛИВОЮ СИЛОЮ НАШИХ ОСОБИСТИХ ІДЕНТИЧНОСТЕЙ. А ДЛЯ ТОГО, ЩОБ ЦЕ ЗРОБИТИ, МИ МАЄМО ДОЗВОЛИТИ ОДНА ОДНІЙ ВІДРІЗНЯТИСЯ У ТОЙ ЖЕ ЧАС, КОЛИ МИ ВИЗНАЄМО НАШУ ПОДІБНІСТЬ».

Одрі Лорд (Чужа сестра, 1984)

ГРОШІ, ГРОШІ, ГРОШІ

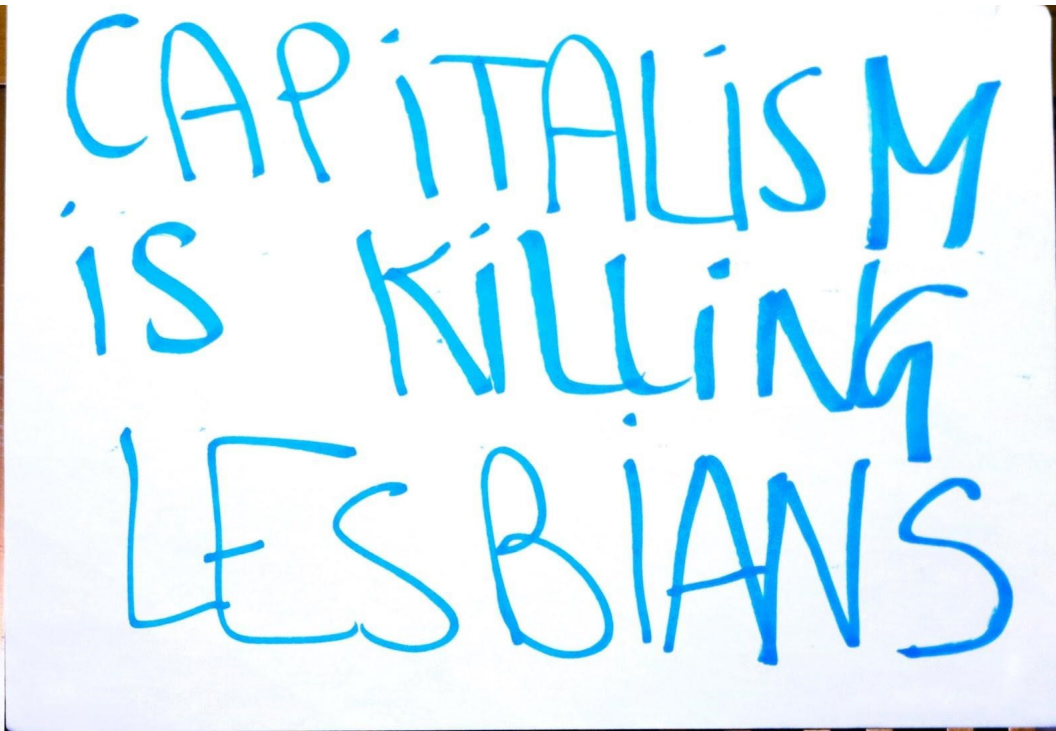

Фото EL*С Київ – Інсайт.

Тут представлено короткий опис економічної моделі, реалізованої EL*С для організації двох масштабних заходів – конференцій у Відні та у Києві, для створення міжрегіональної лесбійської мережі і для адвокації прав лесбійок у Європі та Центральній Азії, а також цілі та економічні задачі, спрямовані на забезпечення стійкості проекту EL*С.

Опісля двох з половиною років роботи EL*С оцінка ресурсів, доступних лесбійкам, залишається такою ж: ЛБК-активіст_ки та їхні організації серйозно страждають від обмеженого доступу до фінансування, що робить їх одним із найбільш недофінансованих соціальних рухів у глобальній перспективі. Лише 3% фінансування, доступного ЛГБТІК, припадає на лесбійські питання, і навіть ця цифра є меншою, ніж показники попередніх років [5].

EL*С розпочала фандрайзинг з нуля на початку 2017. Ми оцінили наш приблизний бюджет для першої конференції у 300 000 євро. Виходячи з наших знань і навичок, основними одержувачами наших фандрайзингових запитів стали:

1. Донори (публічні та приватні фонди);
2. НУО та публічні інститути в Західній Європі;
3. Політичні партії – в ЄС і конкретно в Австрії;
4. Приватні компанії в Австрії;
5. Реєстраційні внески учасниць – проте оскільки ми хотіли залишити їх максимально низькими, зібрані кошти пішли лише на оплату невеликої частини оренди приміщення.

Для першої конференції у Відні (2017 рік) нам вдалося зібрати приблизно 80 000 євро. Через це нам довелося скоротити кількість стипендій (80, замість спочатку запланованих 300 учасниць). Ми змогли оплатити одну повну ставку координаторці конференції протягом 3 місяців. Вся інша робота була виконана на волонтерських засадах. Неоплачувана жіноча робоча сила для організації конференції була еквівалентна 3 людям, які працюють повний робочий день протягом 8 місяців. З огляду на середню зарплату в 2 500 євро брутто, загальна вартість жіночої робочої сили була еквівалентна 60 000 євро. Однак, як ми вже зазначили вище, ми не знайшли пожертвувань для фінансової підтримки цієї роботи.

Продовження функціонування EL*С у 2018 році стало можливим завдяки початковому гранту від Mama Cash. Конкретніше, у 2018 році EL*С витратила близько 25 000 євро, в основному на організацію зустрічі команди з 25 ЛБК-активіст_ками-лесбійками, і на оплату, в сумі еквівалентній двом повним робочим ставкам, 8-10 волонтеркам («дайкретор_кам»), які ділили цю суму між собою протягом приблизно 4 місяців.

Після першої конференції і незважаючи на великий успіх і видимість, досягнуті у Відні (див. Змістовний звіт за 2017 рік) [6], в 2018-2019 роках ми отримали тільки 3 основних гранти від міжнародних донорів в розмірі 8 000 євро, 23 000 євро і 35 000 євро відповідно. Український жіночий фонд підтримав участь 50 українських лесбійських активіст_ок. Причини зниження бюджету, порівняно із першою конференцією наступні: один з наших основних донорів змінив свій регіональний фокус, і в Україні не можна було знайти приватне спонсорство. Тільки PES (Європейська соціалістична партія) продовжувала підтримувати конференцію. Незважаючи на це, в 2019 році ми зберегли політику дуже низького реєстраційного внеску.

Загальна вартість другої конференції, як і першої, може бути оцінена в 80 000 євро. 30 000 євро пішли на логістику конференції (місце проведення, харчування, охорона, переклади, друк). 10 000 євро були витрачені на дві повні ставки за 4 місяці, які були розділені між 9 людьми. 40 000 євро склали близько 160 повних і часткових стипендій для спікер_ок і учасни_ць борду (включаючи проїзд, проживання в готелі та харчування). Що стосується першої конференції, то величезна частина жіночої робочої сили, необхідної для організації конференції в Києві, не була оплачена. Використовуючи ту ж оцінку, ми можемо говорити про, як мінімум, дві повні робочі ставки за 8 місяців (45 000 євро), не покритих будь-якими пожертвуваннями.

Розподіл витрат на конференцію у Києві

ІНСТРУМЕНТИ ГОСПОДАРЯ

Опора, головним чином, на пожертвування або гроші від фондів або міжнародних інститутів має багато наслідків. Один із них, про який рідко кажуть, полягає в тому, що це змушує активіст_ок переорієнтовувати свою стратегію і цілі на мову та практику, які походять від благодійних організацій і / або відповідають повістці, що встановлюється політичними інтересами фінансуючих органів. Такі принципи звужують, змінюють і іноді ставлять під загрозу наші основні цінності та ефективність нашої роботи.

Ми повинні мати можливість критично взаємодіяти із приписаними ідеологіями фінансуючих органів для ефективного створення іншого світу, а не просто діючих у існуючих структурах влади. Очевидно, що гроші, як виходять від благодійних проектів великих фондів, так і ті, що йдуть через національне (або наднаціональне) фінансування, вбудовані в неоліберальні системи: від їхньої появи до їхнього накопичення, логіки розподілу, контролю над ними і, в кінцевому результаті, відворення і збереження влади. Розірвати цей ланцюг нелегко. І, як нагадує нам Одрі Лорд, «інструменти господаря ніколи не зруйнують будинок господаря». У той же час, для того, щоб отримати конкретні зміни, недостатньо мати чудове бачення кращого майбутнього і найбільших цілей. Як сказала Сара Шулман для проекту усної історії АСТ UP, «Як ти переможеш, якщо у тебе немає влади? Ніяк. Просто ніяк». Завдяки своїй невтомній роботі жінки, і особливо жінки-лесбійки, змогли отримати повагу та посісти лідерські позиції у всіх активістських рухах. Але якщо ми бажаємо перемогти, нам потрібен доступ як до грошей, так і до інших типів владних структур.

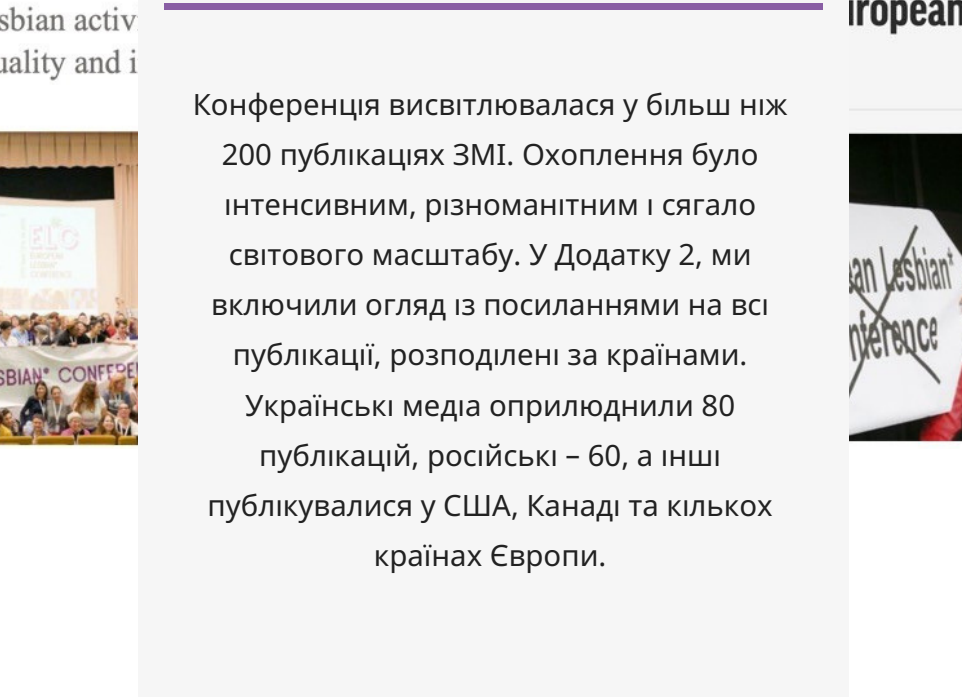
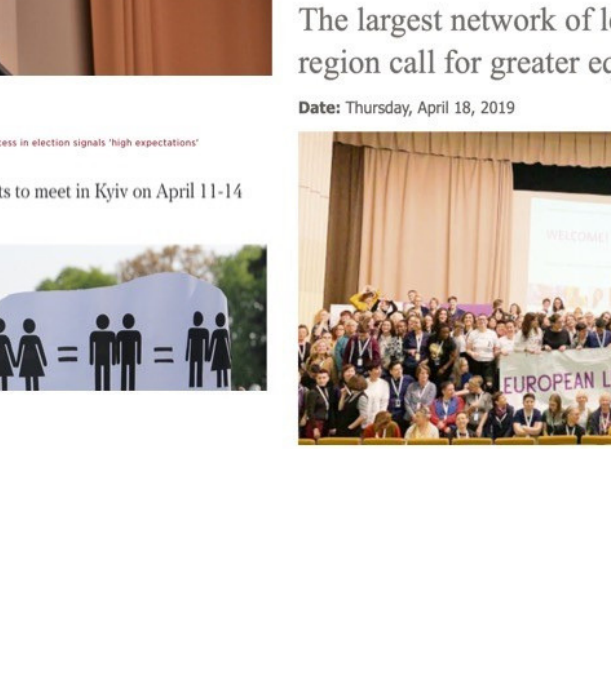
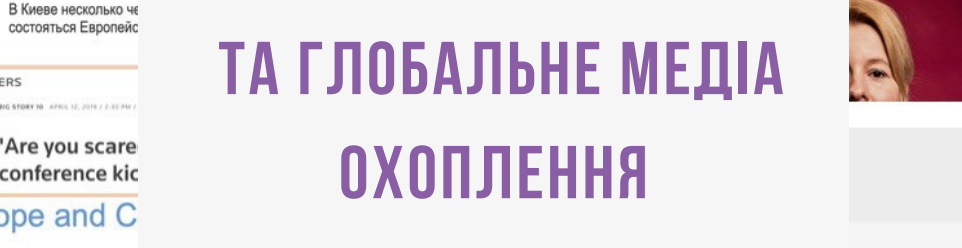
Поки консервативні партії стають все більше небезпечними для життя жінок та ЛГБТІК, майже неможливо продовжувати боротьбу за права лесбійок у Європі та Центральній Азії без засобів. Лесбійські простори, НУО і неформальні групи майже повністю зникли в усіх наших регіонах.

МОГУТНІ ВОЇНИ-ЛЕСБІЙКИ

Таким чином, перед EL*С наразі постає нове завдання: 1 мільйон євро для досягнення трьох основних цілей протягом наступних двох років:

- За нашими оцінками, EL*С потребує трьох співробітниць, які б працювали на повну ставку, і одну співробітницю на наповний робочий день. Ці співробітниці будуть займатися створенням EL*С як повноцінно функціонуючої мережі, заснованої на членстві; над побудовою руху і забезпеченням стійкості EL*С; а також адвокацією потреб та інтересів лесбійок у Європі та Центральній Азії.
- Ми хочемо провести третю конференцію EL*С, при цьому зберігши її як можливо більш доступною і провівши її у країні, де це особливо необхідно.
- Окрім того, ми хочемо запустити у найближчий час нову цікаву ініціативу. Ми називаємо її «1 мільйон лесбійок – 1 мільйон євро», і її суть полягає у тому, щоб провести автобусний тур по Європі та Центральній Азії, протягом якого ми намагатимемося охопити 1 мільйон лесбійок для документування і запису їхньої усної історії (а також нашого власного досвіду). Автобусний тур буде транслюватися у прямому ефірі протягом кількох місяців. Для того, щоб додатково забезпечити мету охоплення 1 мільйона лесбійок (і 1 мільйона євро), ми також організуємо паралельну глобальну краудфандингову кампанію.

Фандрайзинг для стійкого лесбійського руху займе певний час. Будь-яка допомога буде корисною для нас, і ми повинні бути настільки іноваційними і креативними, наскільки це можливо, щоб бути спроможними це зробити!

#LOVEFORELС - СВІТОВЕ ТА ГЛОБАЛЬНЕ МЕДІА ОХОПЛЕННЯ

Конференція висвітлювалася у більш ніж 200 публікаціях ЗМІ. Охоплення було інтенсивним, різноманітним і сягало світового масштабу. У Додатку 2, ми включили огляд із посиланнями на всі публікації, розподілені за країнами. Українські медіа оприлюднили 80 публікацій, російські – 60, а інші публікувалися у США, Канаді та кількох країнах Європи.

РЕСУРСИ

Лесбійська медіа-стратегія є центральною у роботі EL*С. Одна з учасниць борду відповідала за її реалізацію протягом 4 місяців до конференції у Києві. Наша медійна стратегія базувалася на контактах з усіма міжнародними журналістами, які перебувають у Києві, до конференції, додатково до тих журналістів, які висвітлюють питання ЛГБТІК та феміністські питання.

Ми також забезпечували видимість EL*С у ЗМІ між двома конференціями через статті, які постійно публікуються, а також теле- або радіоінтерв'ю.

АНАЛІЗ: МИ ДОСЯГЛИ ВКЛЮЧЕННЯ СЛОВО «ЛЕСБІЙКА» ДО ЗАГОЛОВКУ ВІД FOX NEWS

Конференцію висвітлювали деякі із найбільш потужних світових медіа, як-от Fox News, The Washington Post and Deutsche Welle.

Цьому сприяли дві обставини:

- Висвітлення конференції прес-агентствами AP і Reuters: Скоріш за все, через проведення конференції в Україні – країні, яка знаходилась в центрі уваги (на що ми і очікували) у зв'язку із загальнонаціональними виборами, на той час, безпосередньо прес-агентства були зацікавлені у прес-конференції. Перша конференція у Відні не отримала такої уваги.
- Лесбофобні атаки, які забезпечували новинний привід для конференції: щось постійно відбувалося. Ми забезпечували підтримку інтересу зі сторони журналістів через оновлення у Facebook і Twitter, де конференція була широко підтримана і обговорювалася ЛГБТІК-організаціями, правозахисними інститутами, політиками і багатьма іншими союзниками.

ВІД «THE WASHINGTON POST» ДО ЛЕСБІЙСЬКИХ ПУБЛІКАЦІЙ

Конференція висвітлювалася як і масовими мейнстримними медіа, так і національними лесбійськими ЗМІ. В той час коли масові медіа зосередилися на атаках, ЛГБТІКІ та лесбійські публікації більше висвітлювали присутність Моніки Бенісіо. Це забезпечило різноманітне висвітлення конференції – від безпосередньо новин до прес-портретів та інтерв'ю із член_кинями – учасни_цями борду та учасни_цями конференції.

Під час конференції активність у Facebook і Twitter була дуже високою, зі значним інтересом до того, що відбувалося навколо атак, а також до заходів безпосередньо конференції, оскільки деякі з них трансливалися у прямому ефірі. Повідомлення підтримки (#LoveForELC) та привітання – як від великих організацій (див. Додаток 2), так і від дайків з усього світу – захопили Twitter.

Terry Reintke @TerryReintke · Apr 10
Queers in Europe, listen up:

Yesterday night, the venue has been attacked before the start of the wonderful @EuroLesbianCon in Kyiv.

We are stronger than this hate! Send them support messages and #LoveForELC 🌈👉

European Lesbian Conference @EuroLesbianCon
"LGBT go away" signs and windows broken last night at the venue of the European Lesbian* Conference in Kyiv, Ukraine. We will not be frightened. The conference will start tomorrow with hundreds of incredible lesbian activists coming from 40 countries. #lesbiangenius ...

2 23 70

Rainbow Rose @RainbowRose_PES · Apr 12
Oksana Pokalchuk: "My personal experience is that it is not possible, or at least easy, considering your safety and mental health to work openly and out of the closet as an activist until you are in a position where you are safe and protected." #ELC2019 #LoveForELC

5 8

Juliette Sanchez-L. @JSanchezLambert · Apr 11
Protesters in front of @EuroLesbianCon conference are here to defend their "moral values".

The same "moral values" that contribute to LGBTI youth, children and adults killing themselves everyday.

Now who is being immoral again?

#LoveForElc

3 15 36

Gay Community News @GCNmag · Apr 11
"The well-being of lesbians is under threat due to a lack of protection from political and institutional bodies" #LoveForELC

Hundreds of Lesbian Activists Meet At International Conference In U...
EL*C, the European and Central Asian Lesbian Conference, brings lesbian activists together for its second conference a month ahead of European e...
gcn.ie

5 9

Колаж зі скріншотів обговорень та постів на сторінках EL*C у соціальних мережах.

Хештег #lesbiangenius зарекомендував себе дуже популярним.

Фото з конференції можливо переглянути на наших профілях у соціальних мережах. Слайдшоу із деякими враженнями доступне онлайн на нашому YouTube каналі: <https://bit.ly/2QUy3cS>

Фото: EL*С Київ – Інсайт.

ЗАХОДИ EL*С, ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ & СОЛІДАРНІСТЬ

Під час конференції у Києві, член_кині борду та учасни_ці конференції зайняли принципову позицію та чітко висловилися на підтримку інклюзивного лесбійського руху. Конференція надала простір для обговорення систем пригноблення, для переосмислення наших привілеїв, а також, щоб кинути виклик лесбофобії, біфобії, трансфобії, расизму та ксенофобії, від яких наші спільноти не застраховані, при цьому не опиняючись у пастці ієрархії та пригноблення.

Ми вийшли на сцену на підтримку Моніки Бенісіу, яка визначає себе як «лесбо-феміністку» і її дружини Маріелль Франко, членкині ради із Ріу-де-Жанейро, яка була жорстоко вбита у 2018 році. Як Моніка пояснила під час її ключової промови, кейс Маріелль досі потребує свого вирішення, навіть зараз, через рік після її вбивства.

Повну її промову можна прочитати за посиланням: <https://bit.ly/2EXk4hK>

#EuSouPorqueNósSomos
#WhoOrderedMariellesMurder
#QuemMandouMatarMarielle
#WhoKilledMarielleFranco
#FightLikeMarielle
#NossasFamiliasExistem

«ЦЯ ФУТБОЛКА «ХТО ЗАМОВИВ ВБИВСТВО МАРІЕЛЛЬ?», ЦЕ ІНСТРУМЕНТ БОРОТЬБИ ДО ТОГО ЧАСУ, ПОКИ ВЛАДА БРАЗИЛІЇ НЕ ВІДПОВІСТЬ, ХТО БУВ ЇЇ СПРАВЖНІМ ВБИВЦЕЮ, ОКРІМ ВБИВЦЬ, ЗААРЕШТОВАНИХ ЧЕРЕЗ РІК ПІСЛЯ РОЗПРАВИ. Я ЛИШАЮ ВАМ ПОВІДОМЛЕННЯ, ЩО БОРОТИСЯ ЯК МАРІЕЛЛЬ – ОЗНАЧАЄ ЗБЕРІГАТИ НАДІЮ!»

Моніка Бенісіу
(Спікерка на відкритті, активістка з прав людини, Бразилія)

**«МОЯ СВОБОДА
ПОВ'ЯЗАНА ІЗ КОЖН_ОЮ ТУТ.
ІНТЕРСЕКЦІЙНІСТЬ – ЦЕ НЕ ЛИШЕ
ПРО ТЕ, ЩОБ ГОВОРИТИ ПРО СВОЇ
РЕЧІ, ПРОТЕ ТАКОЖ СТВОРЮВАТИ
ПРОСТІР ДЛЯ ТИХ, ХТО НЕ
ВКЛЮЧЕНІ В ПРОЦЕС ОБМІНУ
СВОЄЮ РЕАЛЬНОСТЮ»**

Наомі Пітер (Учасниця
конференції, Нідерланди)

В цьому році, QВРОС (Квір, чорношкірі та люди кольору) посіли дуже вагоме місце в EL*С. Після спроб «правих» демонстрантів зрвати подію, охорона, організована для захисту місця проведення, призвела до присутності у просторі білих авторитарних чоловіків. Під час останнього пленарного засідання QВРОС виступили з проханням до організатор_ок та учасни_ць посилити стратегії солідарності серед лесбійок.

«ЗІРОЧКА ЖИВА І ЧУДОВО СЕБЕ ПОЧУВАЄ»

Олаве Ндуванье
(Учасни_ця конференції, TGEU,
Німеччина)

Член_кині команди та учасни_ці конференції також організували акцію на підтримку транс*лесбійок. У розпалі зростання трансфобних засуджень і звинувачень, EL*С підтримала акцію солідарності, щоб публічно підтвердити нашу місію включення усіх, хто ідентифікує себе як лесбійки, феміністки, бі, транс або квір, и усіх інших, хто відчуває свій зв'язок із лесбійським активізмом.

МИ ЦЕ ЗРОБИЛИ!- КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

У політично загостреному та ворожому контексті, і незважаючи на неодноразові загрози та спроби залякати організатор_ок та учасни_ць, програма конференції була збережена у повному обсязі, причому кожне пленарне засідання, воркшопи, а також усі культурні чи соціальні заходи проходили успішно. Лише марш, який планували провести поза межами основної локації проведення, і де поліція не могла забезпечити належну безпеку, довелося скасувати. У цьому розділі викладаються основні результати пленарних панелей та воркшопів, підсумовуючи насичені дискусії та обміни.

СТІНИ ГОВОРЯТЬ: ЗІРОЧКА ЖИВА І ЧУДОВО СЕБЕ ПОЧУВАЄ

Зірочка – це наріжний камінь EL*С, і початкова точка для побудови спільноти, яка прагне відобразити різноманіття її учасни_ць. Однак, лише одного прагнення недостатньо для охоплення усіх та забезпечення інтерсекційного представництва, і ми постійно маємо піддавати наші методи сумніву.

Наведені нижче приклади були запозичені із протоколів дискусій під час воркшопів. Вони нагадують нам про різноманітність лесбійських досвідів, прагнень, а також про те, що ми маємо продовжувати бути критичними щодо нашого активізму.

- Гендерні конструкції існують в контексті расизму і деколонізація гендеру потребує врахування расового компоненту під час звернення до гендерних очікувань та ідей маскуліності і фемінності. Ширша інклюзивність у лесбійському русі повинна бути пріоритетною, щоб дозволити нам проживати наше унікальне та індивідуальне життя.
- Бі-ігнорування – це проблема. Необхідно створити простір для більшої видимості і для того, щоб кинути виклик токсичним хибним уявленням і стереотипам, а також обговорити термінологію (бісексуальність, пансексуальність, асексуальність, квір).
- Багато старших лесбійок* зіштовхуються із бідністю. Вони страждають від гендерного розриву в оплаті праці та пенсій. Навіть в одностатевих стосунках і там, де одностатеві шлюби можливі, вони зіштовхуються з більшими труднощами, незважаючи на об'єднання ресурсів, розподіл витрат на житло і т.д.
- Не всі лесбійки хочуть одружуватися і варіативність лесбійських способів життя замінюється домінантною суспільною нормою моногамної пари, що також варто враховувати. Виступати за одностатевий шлюб є важливим, однак нам необхідно пам'ятати та поважати той факт, що лесбійки завжди формували стосунки та спільноти в інакший спосіб

ОБ'ЄДНАНІ В ЛЮБОВІ, ОБ'ЄДНАНІ У ГНІВІ

З перших моментів конференції стало очевидним одне: поза нашими різними реаліями та різноманітними ідентичностями, відчуття спільноти та трепету від спільного єднання, було суттєвим. Незважаючи на це, на воркшопах і пленарних засіданнях постійно виникало запитання про те, як створити рух, що охоплює всі наші реалії, і розв'язує дуже різні виклики, з якими стикаються лесбійки в Європі та Центральній Азії, не ставлячи у якості пріоритету потреби тих, хто має більше простору або безпеки, щоб бути почутими.

- Конкретно цей виклик проявляється, в першу чергу, в дуже різних національних і політичних контекстах, в яких живуть лесбійки, незалежно від того, перебувають вони в Західній або Східній Європі або на пострадянському просторі. Деякі думки були обговорені під час дискусії про те, як практично побудувати рух, враховуючи наші різні реалії та контексти: Подолання існуючих «розділювачів» означає вирішення всеохоплюючої невидимості, лесбофобії, дискримінації та насильства, які знайомі усім лесбійкам, а також розуміння та розроблення спеціальних стратегій, спрямованих на просування прав лесбійок на основі того, що є реалістичним та актуальним у їхніх країнах або регіонах.
- Гласність та обмін інформацією – це є ключовим для розуміння ситуацій, які необхідно вирішити. Активіст_ки-лесбійки зі Східної Європи, Центральної Азії, і особливо Північного Кавказу, поділилися прикладами дуже серйозного та всеосяжного насильства, якого вони зазнають, включаючи випадки домашнього арешту, фізичного насильства, позбавлення їжі, примусових шлюбів, примусових самогубств і поширених самоушкоджень армія і самогубства.
- Важливим є розуміння того, що те, що є безпекою для однієї людини, може бути кошмаром для іншої. Різні реалії також потребують визнання та врахування травми, з якою зіштовхуються багато лесбійок в умовах державної лесбофобії, інституалізованої лесбофобії правоохоронних органів і системи юстиції, і як наслідок недовіра, яку вони відчують по відношенню до представників держави і поліції. Подібним досвідом переслідування поліцією та пережитою травмою поділилися чорношкірі, а також приналежні до людей кольору, лесбійки з усієї Європи, ще раз підкреслюючи як часто гомофобія перетинається із расизмом.

«З НАШОГО ДОСВІДУ, РОМСЬКІ ЖІНКИ НЕ МОЖУТЬ ВИРАЖАТИ ЇХНЮ СЕКСУАЛЬНІСТЬ ПУБЛІЧНО, ВОНИ ЗАЗВИЧАЙ ПРИХОВУЮТЬ І ЖИВУТЬ У МЕЖАХ ГЕТЕРОНОРМАТИВНОСТІ. МИ, ЯК РОМСЬКИЙ ЖІНОЧИЙ ЦЕНТР «РОМНЯКО ІЛО» БАЖАЄМО ПІДТРИМАТИ КОЖНУ ЖІНКУ, ЯКА ХОЧЕ ВІДРІЗНЯТИСЯ У СВІЙ ВЛАСНИЙ СПОСІБ, ТОМУ ЩО ЦЕ РІЗНОМАНІТТЯ, ТОМУ ЩО ТАКІ НАШІ СВОБОДИ. МИ ВВАЖАЄМО, ЩО НАМ ПОТРІБНО ГОВОРИТИ ПРО ЦЕ БІЛЬШЕ І БІЛЬШЕ У НАШІЙ СПІЛЬНОТІ І У РУСІ. НАМ ПОТРІБНО ВЧИТИСЯ ПІДТРИМУВАТИ ОДНА ОДНУ, БУТИ СОЛІДАРНИМИ І ЗАЛИШАТИСЯ НЕСКОРЕНИМИ!»

Весна Черімовіч
(Учасниця конференції, ромська активістка, Сербія)

Хоча рух все ще перебуває в процесі побудови, він має величезний пул талантів, досвіду, драйву і загального лесбійського бачення, яке можна отримати, як від досвідчених активіст_ок, палких молодих дайків, створених організацій, неформальних громадських груп, публічних людей та рольових моделей або лідерів місцевих громад. Отримуючи інформацію від автор_ок, політик_инь, художни_ць, дослідни_ць, журналіст_ок, правозахисни_ць тощо, стало очевидним, що в багатьох напрямках член_кини EuroCentralAsian Lesbian* Community вже важко працюють над викроєнням простору. Ми просуваємо наші голоси через засоби масової інформації та публічний дискурс, збираючи такі необхідні дані про наше життя і досвід, а також відкриваючи наші реалії, боротьбу і пристрасть через мистецтво. Нижче наведені приклади лесбійської організації та її численних облич:

- Дайк марші проходять у Німеччині, Бельгії, Швейцарії та Австрії. Дайк марші потрібні усюди, для більшої видимості, для лесбійської *joie de vivre*, і для політичних заяв, які вони репрезентують. Також було отриман натяки, що використання слова «дайк», очевидно, є привабливим і дозволить лесбійкам більше виходити на вулиці!
- Зміна поколінь і те, як лесбійки підіймають це питання, у зв'язку із цим, розширення використання Інтернету здійснило важливий вплив на те, щоб лесбійки отримували інформацію легше, а також через нетворкінгові простори через групи, соціальні медіа тощо.
- Групи на кшталт Inspira Project у Польщі були змотивовані результатами EL*С у Відні ще у 2017. Учасни_ці поділилися тим, що EL*С стала для них простором для зосередження та збору енергії, що слугувало початком для національних або локальних проектів, очолюваних лесбійками. На регіональному рівні, EL*С, безумовно, створила імпульс для від/побудови міжнародного лесбійського руху.

«МИ ПОТРЕБУЄМО ГНІВУ. МИ ПОТРЕБУЄМО РЕАЛІЗМУ. МИ ПОТРЕБУЄМО ЛЮБОВІ!».

Джоель Самбі

(членкиня команди EL*С, Бельгія)

БІГ З ПЕРЕШКОДАМИ

За допомогою різних дискусій стало зрозуміло, що для того, щоб підвищити видимість та сприяти побудові руху та структурним змінам, необхідно проаналізувати та подолати такі перешкоди:

- Рух антигендерної ідеології. Цей рух демонструє значну загрозу життям лесбійок у багатьох різноманітних напрямках. Особливо завдяки нападам на громадянське суспільство, права жінок, права ЛГБТІК та расистській і ксенофобній риторичі [7].
- Брак фінансування для проектів, орієнтованих на лесбійок або організацій, які очолюють лесбійки у Європі та Центральній Азії.
- Брак доступності всебічних та порівнюваних даних та досліджень, в центрі яких стояло б життя лесбійок.
- Виклик у побудові руху, зосередженого навколо соціальної групи, історично замовчуваної або/та криміналізованої.

«ПРИБЕРІТЬ СОРОМ ЗІ СВОГО ШЛЯХУ! МИ ПОТРЕБУЄМО ДЛЯ ЖІНОК СЕРЕДОВИЩ, ВІЛЬНИХ ВІД СОРОМУ, ТОМУ ЩО НАС ПРИСОРОМЛЮЮТЬ ЧЕРЕЗ ЗАНАДТО ВЕЛИКУ КІЛЬКІСТЬ РЕЧЕЙ».

Марта Сусак
(учасниця конференції, Німеччина)

Підбірка малюнків з конференції EL* С у Києві, Мараме Кане, Паризький ЛГБТ Центр

ЛЕСБІЙСЬКА МЕРЕЖА ДЛЯ ЛЕСБІЙСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Під час конференції команда EL*С провела сесію під назвою «Massive Brainstorm!! What should the future network of the EL*С look like?» («Масштабний брейнштормінг!! Як має виглядати майбутня мережа EL*С?»), щоб об'єднати активіст_ок-лесбійок, зацікавлених у тому, щоб створити сильну мережу – поза межами організації конференцій щодва роки. Перша ідея створення ЄвроЦентрально-азійської лесбійської мережі виникла з першої конференції, організованої у Відні. У Києві команда EL*С скористалася можливістю поділитися роботою, яку вона зробила з 2017 року, намагаючись уявити собі створення мережі. У Києві учасни_ці також мали можливість поділитися своїми думками про нову назву мережі, яку буде називатися: EuroCentralAsian Lesbian* Community [8].

Поряд із сесією брейнштормінгу, нижче висвітлені питання про те, як лесбійське бачення об'єдналося разом у Києві. Ми також дізналися і хочемо мати на увазі майбутню співпрацю, велику кількість областей і просторів, де зараз розробляється лесбійське бачення:

ЛЕСБІАНІЗАЦІЯ ІНСТИТУЦІЙ

Наші правовий контекст значно відрізняється у Європі та Центральній Азії. Ми не завжди можемо використовувати (між)національне законодавство, щоб претендувати на те, що повинне бути нашим правом. Залежно від національної ситуації та законодавства, стратегії та справи, які ми подаємо до суду, дуже різні. Проте ця робота проводиться по всій Європі та Центральній Азії з широкого кола питань і з різними стратегіями.

Тренінги для персоналу в інституціях виявилися ключовими для підвищення рівня обізнаності. Одним з прикладів є голландська поліція, яка готує офіцерів таким чином, щоб мати змогу адекватно розслідувати злочини, спричинені фобією щодо ЛГБТІК. Така робота проводиться і в ряді інших країн [9].

ЛЕСБІЙСЬКЕ МИСТЕЦТВО БОРТЬБИ

Конференція розпочалася з вернісажу мистецьких робіт дайків, серед усіх інших речей, що демонструють, що виражають напруженість між фантастичним східним минулим і невизначеним західним майбутнім.

[8] Подальші результати брейнштормінгів можна знайти у висновку та наступних частинах цього звіту.

[9] У той же час в інших місцях поліція - це наш найгірші вороги. Наприклад, незабаром після конференції ми отримали тривожну звістку, що поліція здійснила рейд у барі в Бішкеку, Киргизстан, де лесбійки святкували День видимості лесбійок*. Поліція запросила пресу, щоб сфотографувати свою акцію. Вже через кілька днів за цим послідували переслідування офіційного пікніку 1 травня, який проводився феміністичним рухом «8/365», з боку ультраправих груп у Бішкеку. Поліція була присутня, але робила вигляд, що вони нічого не бачили.

Dyke Market був про «участь». Ми задумали це місце як відкритий простір, в якому можна було б відкрити для себе творчість лесбійок, залучених до 2-го «випуску» EL*С. Чотири художни_ці представили свої роботи на Dyke Market. На додаток до робіт, представлених на конференції, художни_ці провели свої відповідні воркшопи, щоб запропонувати партисипативний та творчий момент, який показав би цікаві результати і сприяв би прекрасним обмінам, як от воркшоп Body Lab, який після ультраправих атак виявився важливим моментом відновлення впевненості в собі.

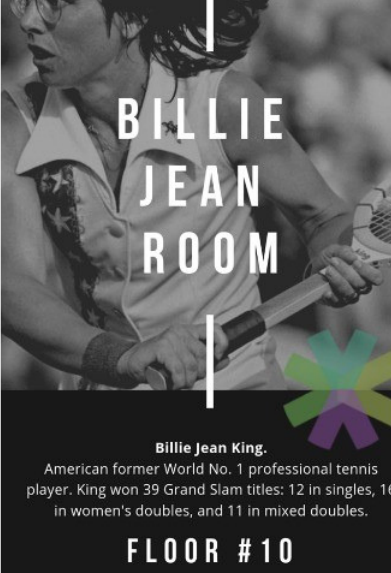
У воркшопі «Behind the books – celebrating lesbian* and queer writers» («Поза книгами – відзначаємо письменниць лесбійок* та квір»), Мантши Хузвайо, Джоель Самбі та Детті Гоулд, серед іншого, говорили про те, як зростати і жити як чорношкіра лесбійка, в Африці або між континентами. Умови життя можуть бути досить жорсткими, особливо для чорношкірих лесбійок, що призвело до того, що Джоель Самбі сказала: «Я можу взяти або калашников, або ручку». «Якщо ми не будемо писати свої власні історії, то ніхто більше не буде!» сказала Детті Голд, підкреслюючи, що письмо є надзвичайно важливим як для наших життів, так і для отримання слова. Детті Гоулд та Мантша Хузвайо розпочали самвидав, і Маншта Хузвайо зробила крок до публікації інших, у відповідь на відсутність готовності головних видавництв зробити це.

ПАМ'ЯТЬ, АРХІВУВАННЯ & «ЇЇ» ІСТОРІЯ

Пам'ять є мистецтвом і дуже цінною для активіст_ок. Фактично, конференція також була визнана у якості можливості відзначити деяких із багатьох лесбійок, які допомогли викроїти простір, за розширення якого ми все ще боремося. Для цього ми назвали зали для наших воркшопів та пленарних засідань на честь таких лесбійок, як: Одрі Лорд, Біллі Джин Кінг, Леся Українка, Вірджинія Вулф та The Lesbian Avengers (Лесбійські месники), серед усіх інших.

Розуміння того, звідки ми всі походимо як рух, є життєво важливим. Це можна зробити за допомогою досліджень і архівування. Ця робота є ключем до відновлення нашої лесбійської історії.

BILLIE JEAN ROOM

Billie Jean King.

American former World No. 1 professional tennis player. King won 39 Grand Slam titles: 12 in singles, 16 in women's doubles, and 11 in mixed doubles.

FLOOR #10

VIRGINIA ROOM

Virginia Woolf 1882 - 1941.

Writer and feminist, considered one of the most important modernist authors, pioneer in the use of stream of consciousness as a narrative device.

FLOOR #20

LESYA UKRAINKA ROOM

Леся Українка 1871 - 1913.

One of Ukrainian literature's foremost writers, best known for her poems and plays. She also was an active political, civil, and feminist activist.

FLOOR #3

AVENGERS ROOM

The Lesbian Avengers

Одним із прикладів відновлення «її» (жіночої) історії є «лінія часу» - «таймлайн» Міжнародної інформаційної служби лесбійок (ILIS), яка була зроблена після першої конференції EL*C, [10]. ILIS була однією із попередниць EL*C протягом 1980-х і 1990-х років. Цей перший проект стартував переважно в Європі. У 1986 році 400 жінок з усього світу зустрілися під час конференції у Женеві. З того часу ILIS зростала, а в Азії та Латинській Америці відбулося кілька регіональних зустрічей. Але «її» історія сягає набагато глибше, якщо ми добре вдивимося.

ІНФОРМАЦІЯ – ЦЕ СИЛА

Окрім зусиль EL*C, спрямованих на вироблення всебічних та порівнюваних даних про лесбійок, конференція стала унікальною можливістю для обміну та обговорення інших подібних дослідницьких проектів, зосереджених на лесбійках. Від цих дискусій виникли приклади порталів, створених для повідомлень про злочини на ґрунті ненависті, де зібрані дані будуть використовуватися для розслідування кейсів. Такі портали, як усі погодилися, є корисними і необхідними для збору статистики.

В одному випадку, за допомогою спеціального опитування, дослідники отримали інформацію про гінеколога, який відправив лесбійку до психіатра, щоб виликвати її від «лесбійства», та висунув це як умову для подальшого лікування. Виходячи з цієї інформації, дослідницька група розпочала підготовку гінекологів і їм вдалося знизити поширеність лесбофобії.

МІЛЬЙОН ЛЕСБІЙОК ДЛЯ «ДАЙКОВІШОГО МАЙБУТНЬОГО»! ЩО БУДЕ НАСТУПНИМ У ПОБУДОВІ ЄВРОЦЕНТРАЛЬНОАЗІЙСЬКОЇ ЛЕСБІЙСЬКОЇ* СПІЛЬНОТИ?

З моменту зустрічі на Кіпрі у 2016 році, під час якої зібралися понад 70 лесбійок з Європи та Центральної Азії і дійшли висновку, що лесбійкам не вистачає фундаментальних структур, інструментів і механізмів для боротьби з лесбофобією, сексизмом, жінконенависництвом і всіма іншими типами дискримінації, стало зрозумілим, що існує нагальна потреба у

створенні постійної платформи, яка б забезпечувала безперервне, послідовне та стратегічне співробітництво, обмін та спільні дії. Ця думка була додатково досліджена та підтверджена на першій Європейській Лесбійській* конференції у Відні у жовтні 2017 року. В результаті, команда EL*С отримала завдання розпочати процеси, які необхідні для створення лесбійської мережі для Європи та Центральної Азії.

Кадр із відео із зображенням передньої частини автобусу, де від руки написано «Лесбійський експрес». Фото: Барбара Хаммер - СУПЕРДАЙК ЗУСТРІЧАЄ МАДАМ X кадр із відео (1975).

З цією метою команда EL*С інтенсивно працює протягом 2018 та 2019 років по вирішенню наступних завдань: оцінка та аналіз стану лесбійських організацій; збирання наявних доказів про справжні реалії лесбійок; запуск додаткових заходів, що генерують дані; визначення потенційних стратегічних пріоритетів, цілей та діяльності EL*С як мережі; і аналіз різних моделей мережевих структур, які найкращим чином відповідатимуть масштабам і цілям EL*С як мережі. Це було зроблено в рамках підготовки до широкого процесу консультацій з лесбійським рухом по всій Європі та Центральній Азії з метою становлення EL*С як постійної мережевої структури.

З урахуванням вищезазначених цілей, результати та пропозиції щодо цих процесів були представлені та протестовані на Європейській Лесбійській* конференції у Києві у рамках двох спільних брейнштормінгів з учасницями конференції. Під час цих сесій учасниці мали змогу обговорити бачення та місію мережі, її цінності та принципи, її стратегічні пріоритети, сфери роботи та діяльності, а також найбільш ефективні методики та внутрішні структури, які б наблизили нас до від/побудови лесбійського руху та покращення життя лесбійок у Європі та Центральній Азії.

МИ МАЄМО НОВУ НАЗВУ: EL*С EUROCENTRALASIAN LESBIAN* COMMUNITY

EL*С стартувала як конференція, що проводиться раз на два роки, як перший крок на шляху об'єднання лесбійських рухів, обміну досвідом та думками, а також

створення спільних стратегій для майбутнього лесбійських організацій у Європі та Центральній Азії. Виходячи з рекомендацій першої Європейської Лесбійської* конференції 2017 року та підготовчих процесів у 2018 та 2019 роках, а також низки подальших консультацій з лесбійськими рухами, EL*С переросла лише організацію подій кожні два роки і зробила сміливий крок вперед, щоб побудувати та офіційно заснувати лесбійську мережу, а також здійснити різні заходи з адвокації, дослідження та розбудови спроможності для зміцнення та від/побудови ослабленого лесбійського руху та захисту прав лесбійок. Після цих перетворень назва EL*С, як Європейська Лесбійська* конференція, більше не є доречною і потребує змін, щоб відобразити сферу роботи EL*С, і чітко включити у назву Центральну Азію, одночасно роблячи акцент на лесбійській спільноті, яка знаходиться у центрі уваги нашої роботи. За нову назву EL*С було проголосовано учасницями конференції, і було вирішено, що новою назвою буде: EL*С – EuroCentralAsian Lesbian* Community.

Фото: EL*С Київ – Інсайт.

МИ МАЄМО АМБІЦІЇ ТА РЕВОЛЮЦІЙНІ ПРІОРИТЕТИ

Під час однієї із сесій брейнштормингу під час конференції, значна кількість учасни_ць взяла участь у захоплюючих дискусіях про те, на чому має зосередитися EL*С, перетворюючись на мережеву структуру. Учасни_ці конференції обмінялися та проаналізували свої думки та досвід у рамках лесбійського руху та визначили виклики, прогалини та нагальні потреби. Учасни_ці також оцінили соціально-політичні тенденції, середовище та контексти, а також показали EL*С сміливий, амбітний і революційний шлях до більш «дайкового» майбутнього. На основі лесбійського бачення учасни_ць було рекомендовано, що EL*С повинна:

- Підтримувати та єднати лесбійські спільноти в Європі та Центральній Азії, досягаючи якомога більшої кількості лесбійок, різноманітного походження та з різним досвідом, включаючи тих, які не займаються активізмом, та тих, які живуть у периферійних та сільських районах;
- Розширювати можливості лесбійських організацій в Європі та Центральній Азії, зміцнюючи потенціал активіст_ок-лесбійок та лідер_ок, а також протидіючи негативним тенденціям, що сприяють зменшенню фінансування та ресурсів для лесбійських ініціатив;
- Підвищити видимість лесбійок в активізмі, засобах масової інформації, політиці, науці, різних професіях і в суспільстві в цілому, забезпечуючи збір, аналіз та поширення інформації та даних про лесбійок;

- Боротися з усіма формами насильства, дискримінації та інтерсекційних утисків, з якими стикаються лесбійки в Європі та Центральній Азії, як у громадському, так і в приватному житті;
- Представляти потреби та інтереси лесбійок, лобюючи та виступаючи за захист прав людини та основних свобод лесбійок на регіональному та глобальному рівнях, а також підтримуючи активіст_ок та лесбійські організації, які виступають на місцевому рівні.

Фото: EL*С Київ – Інсайт.

МИ БУДЕМО МАТИ ІННОВАЦІЙНУ СТРУКТУРУ МЕРЕЖІ

Друга сесія брейнштормінгу була присвячена вивченню майбутньої структурної моделі EL*С, оскільки вона перетворюється на постійну мережу, що базується на членстві для лесбійок у Європі та Центральній Азії (Додаток 3). Протягом цієї сесії учасни_ці мали можливість поміркувати щодо структури моделі, яка була запропонована EL*С. Учасни_ці також мали можливість поділитися ідеями щодо подальшого вдосконалення, визначити потенційні виклики та шляхи їх подолання, запропонувати різні методології управління та практичні кроки щодо того, як створити інноваційну, «співробітницьку» та інклюзивну структуру, яка буде ґрунтуватися на принципах демократії, прозорості, підзвітності та горизонтальності, при цьому зосереджуючись на окремих лесбійках як член_кинях мережі, та впроваджуючи інноваційні структурні рішення, які виходять за рамки традиційних та патріархальних структур, які базуються на вертикальному розподілі влади, як це спостерігається у багатьох подібних мережах та організаціях. Для цього учасни_ці конференції запропонували, щоб EL*С як мережа повинна:

1. Бути інноваційною та враховувати специфічні та різноманітні потреби лесбійських організацій у Європі та Центральній Азії;
2. Ґрунтуватися на окремих лесбійках як повноправних член_кинях і забезпечувати прозору, демократичну та доступну участь лесбійок із різним досвідом;
3. Бути амбітною і намагатися охопити якомога більше лесбійок з метою отримати 1 мільйон лесбійок як член_кинь мережі.
4. Включити лесбійські групи та організації, додатково до окремих член_кинь, як частину мережевої структури, з метою забезпечення відповідного, контекстно-орієнтованого досвіду, консультацій та підтримки, шляхом тісного стратегічного партнерства та сталого співробітництва;
5. Забезпечити, щоб різні частини мережевої структури працювали горизонтально, забезпечуючи при цьому доступність і проникність різноманітних голосів окремих лесбійок в усій структурі.

ЯКІ НАСТУПНІ КРОКИ?

В межах зусиль, спрямованих на перетворення EL*С на постійну і сталу мережу для лесбійок у Європі та Центральній Азії, на конференції було оголошено про створення Консультативного комітету EL*С. Метою Консультативного комітету EL*С є розширення та зміцнення спроможності EL*С успішно трансформуватися у мережу. Побудова мережі такого масштабу і такого рівня складності, враховуючи, що її створення буде однією із найважливіших та знакових подій в історії лесбійських організацій, є складним і захоплюючим процесом, що вимагає спільних зусиль. З цією метою Консультативний комітет є відкритим для всіх, хто бажає приєднатися до нас і поділитися своїми лесбійськими навичками, щоб ми могли побудувати міцну і стійку мережу, здатну впливати на прогресивні зміни, які нестимуть лесбійське бачення світові. Консультативний комітет співпрацюватиме з поточною командою EL*С над різними завданнями, пов'язаними з подальшим розвитком цілей, стратегій і заходів мережі, а також із мережевими структурами, процедурами і документами, а також буде залучений до розробки моделей сталого розвитку.

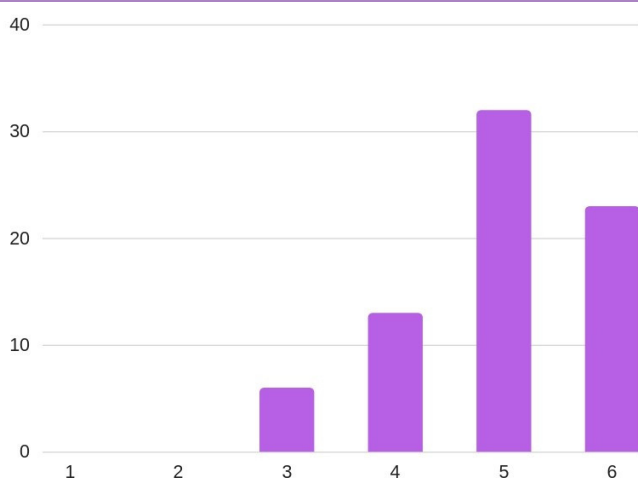
Консультативний комітет розпочне свою роботу у вересні 2019 року, і має на меті завершити процеси офіційного створення мережі до середини 2020 року, що дозволить нам розпочати захоплюючу і революційну подорож до охоплення мільйона лесбійок для більш «дайкового» майбутнього.

ДОДАТОК 1- ПІДСУМОК КОНФЕРЕНЦІЇ

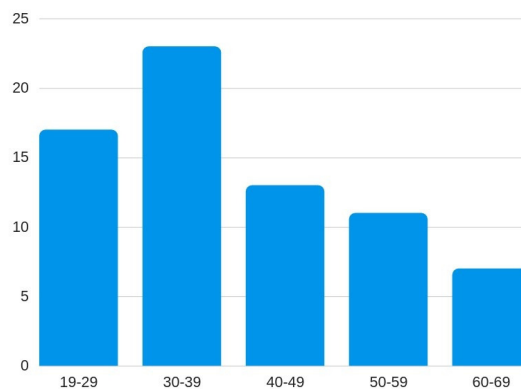
ФОРМИ ДЛЯ ОЦІНКИ КОНФЕРЕНЦІЇ

ЗАГАЛОМ: 80 відповідей

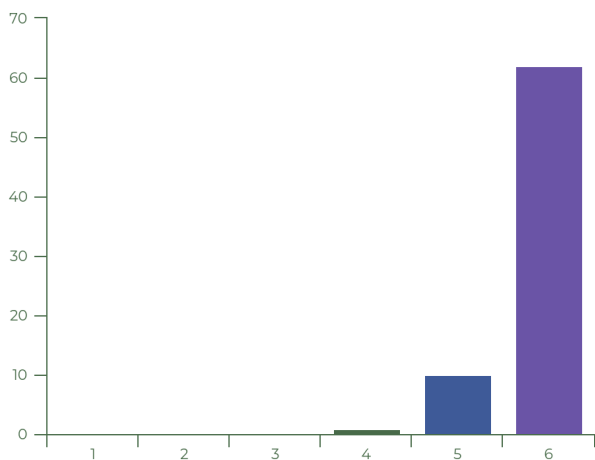
Якою мірою конференція задовільнила ваші очікування?
(1: погано // 6: чудово)

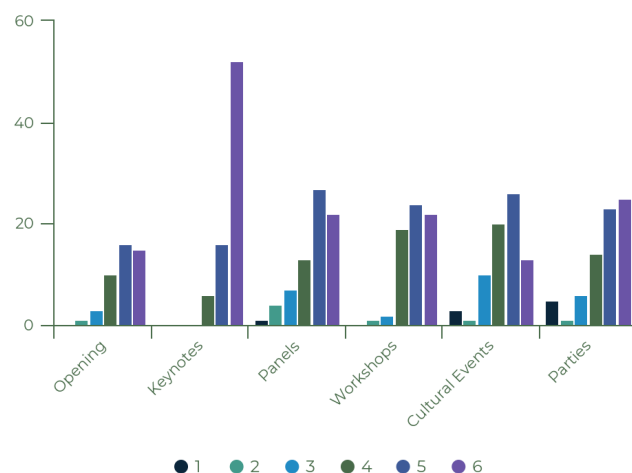
Вік респондентів

Чи була конференція потрібною для активіст_ок-лесбійок у Європі та Центральній Азії
(1: антрохи// 6: дуже)

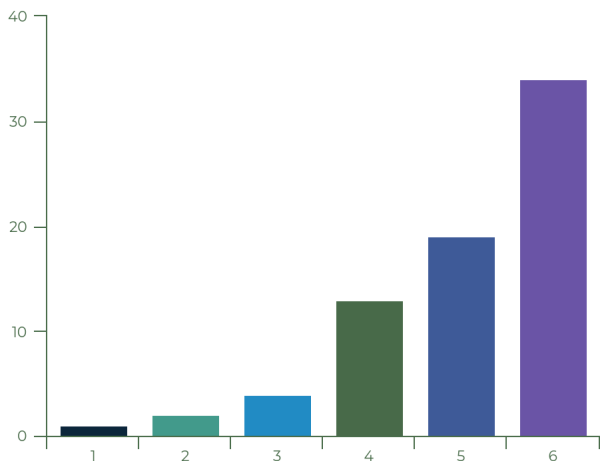

Оцінка програми
(1: погано // 6: чудово)

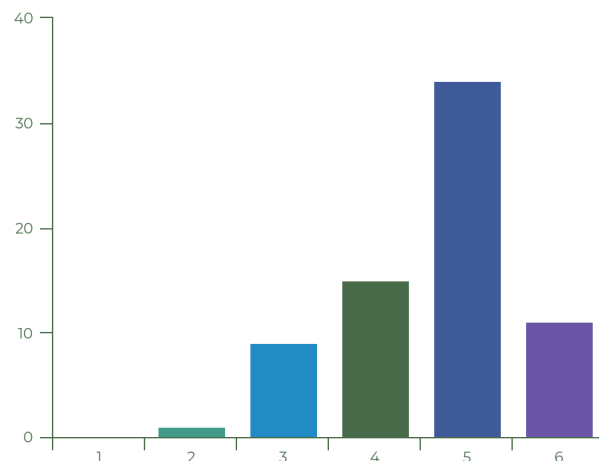

Загальні коментарі щодо різноманітності, інклюзивності та інтесекційності

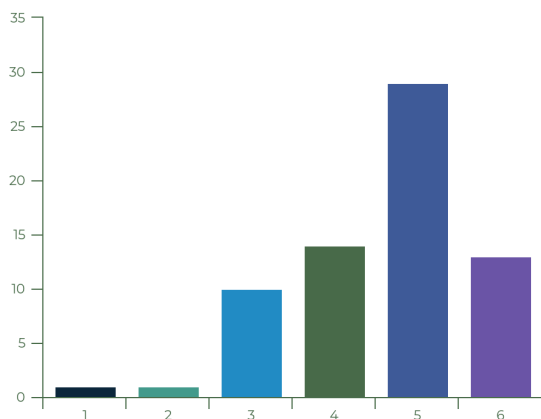
Можливість висловлення чиєїсь думки
(1: погано // 6: чудово)

Інклюзивність
(1: погано // 6: чудово)

Питання інтерсекційності
(1: погано // 6: чудово)

Локація у Києві та питання безпеки

64,8% переконані, що рішення про проведення конференції у Києві було вдалим.
Оцінка інформації, пов'язаної з безпекою (1: погано // 6: чудово): 52,5%: 6; 29,5%: 5.
Оцінка наших зусиль щодо забезпечення безпеки (1: погано // 6: чудово): 66,2%: 6;
23,9%: 5.

ДОДАТОК 2- МЕДІЙНЕ ПОКРИТТЯ

УКРАЇНСЬКІ СТАТТІ: 65 СТАТЕЙ З УКРАЇНИ

dw.com: How is the European conference of lesbians going in Kyiv?

hromadske.ua: Several people with posters “The Family is a union of men and women” came to a lesbian conference.

humanrights.org.ua: The ultra-right in Kyiv tried to disrupt the European Lesbian Conference.

rubryka.com: In Kyiv, radicals are rallying against the “European Lesbian Conference”

ua.korrespondent.net: Kyiv residents came to protest because of lesbian conference.

espresso.tv: In Kyiv participants of the “European Lesbian Conference” have been attacked.

ukrinform.ua: The police guard a lesbian conference in Kiev, which yesterday had been tried to disrupt.

politkrytyka.org: The Lesbian pan-European movement visited Kyiv.

kiev.ua: On the Livoberezhna tried to disrupt the European Lesbian conference.

nv.ua: In Kyiv, radicals with gas attacked participants of the Lesbian conference, ten victims

kyivpost.com: Hundreds of lesbian activists to meet in Kyiv on April 11-14

УКРАЇНСЬКЕ ТБ

euronews.com: In Kyiv, they tried to disrupt the congress of lesbians.

TCH Ukraine – YouTube channel: The ultra-right organizations attacked the hotel where the lesbian conference took place.

vikna.stb.ua: <https://vikna.stb.ua/ua/issue/vipusk-vid-12-04-2019-22-00/> (Video only available in Ukraine)

РОСІЙСЬКІ СТАТТІ: 80 СТАТЕЙ РОСІЙСЬКОЮ, БІЛЬШІСТЬ ІЗ НИХ Є ПЕРЕКЛАДЕНИМИ КОПІЯМИ УКРАЇНОМОВНИХ ВЕРСІЙ

lenta.ru: Ukrainian radicals turned against lesbians.

rusnext.ru: Kyiv residents went to the Maidan because of the lesbian conference.

ruainform.com: In Kyiv, protested against the lesbian conference.

glavred.info: In Kyiv, the radicals attacked a lesbian conference: there are victims.

РОСІЙСЬКЕ ТБ

ntv.ru: In Kyiv, the radicals attacked the lesbian conference

АМЕРИКАНСЬКІ, КАНАДСЬКІ, ІРЛАНДСЬКІ СТАТТІ & АНГЛІЙСЬКІ

foxnews.com: Ukrainian ultra-right spray tear gas over lesbian gathering

washingtonpost.com: Ultra-right activists hound European lesbian conference

gaycitynews.nyc: Lesbians Overcome Far-Right Protestors at Kiev Conference

openlynews.com: ‘Are you scared?’ – Protests as lesbian conference kicks off in Ukraine

pinknews.co.uk: Lesbian conference in Ukraine targeted by anti-LGBT protesters

New Jersey Herald: Ukrainian ultra-right spray tear gas over lesbian gathering

msn.com: Lesbian conference in Ukraine targeted by anti-LGBT protesters

thestar.com: Ultra-right activists hound European lesbian conference

gcn.ie: Hundreds of Lesbian Activists Meet At International Conference In Ukraine

---

ФРАНЦУЗЬКІ СТАТТИ

nouvelobs.com: Olena Shevchenko : celle qui voulait que les lesbiennes d'Europe de l'Est ne soient pas oubliées

komitid.fr: Esprit de sororité et bulle de « génie lesbien » à Kiev : on vous raconte la 2ème édition de l'European Lesbian* Conference

Gouinement Lundi: Radio show

tetu.com: « On veut mettre la pression à l'échelle internationale » : Silvia Casalino, co-présidente de la conférence européenne lesbienne

liberation.fr: Ukraine: la conférence lesbienne européenne prise pour cible par des manifestants anti-LGBT

НІМЕЦЬКІ СТАТТИ

bild.de: After attack at Lesbians Conference, Video message from Minister Giffey

dw.com: Far-right protesters target European Lesbian Conference in Ukraine

siegessaule.de: European Lesbian Conference: Between Hate and Love

l-mag.de: European lesbian conference in Kiev: hatred, love and the lesbian revolution

queer.de: Germany as LGBTI advocate in Europe?

blu.fm: "We are not afraid": Lesbian conference in Kiev starts despite homophobic protests

euronews.de: Right-wing extremists attack LGBT conference in Kiev

quarteera.de: 2. European Lesbian* Conference in Kiev

ІТАЛІЙСЬКІ СТАТТИ

eastjournal.net: UKRAINE: The success of the second European Lesbian * Conference

ІСПАНСЬКІ СТАТТИ

eldiario.es: "Go back to hell, sodomites": several protesters try to boycott the European lesbian conference in Kiev

player.fm: Kika Fumero talks about the SECOND EUROPEAN LESBIAN * CONFERENCE

xarxanet.org: Visibilitat i amenaces a la trobada europea de lesbianes

Directa: <https://directa.cat/llums-i-ombres-de-la-conferencia-lesbiana-a-kiev/>

ПРЕС АГЕНЦІЇ

Associated Press: Ultra-right activists hound European lesbian conference

Reuters: 'Are you scared?': Protests as lesbian conference kicks off in Ukraine

Taiwan News: Far-right protesters target European Lesbian Conference in Ukraine

ОРГАНІЗАЦІЇ

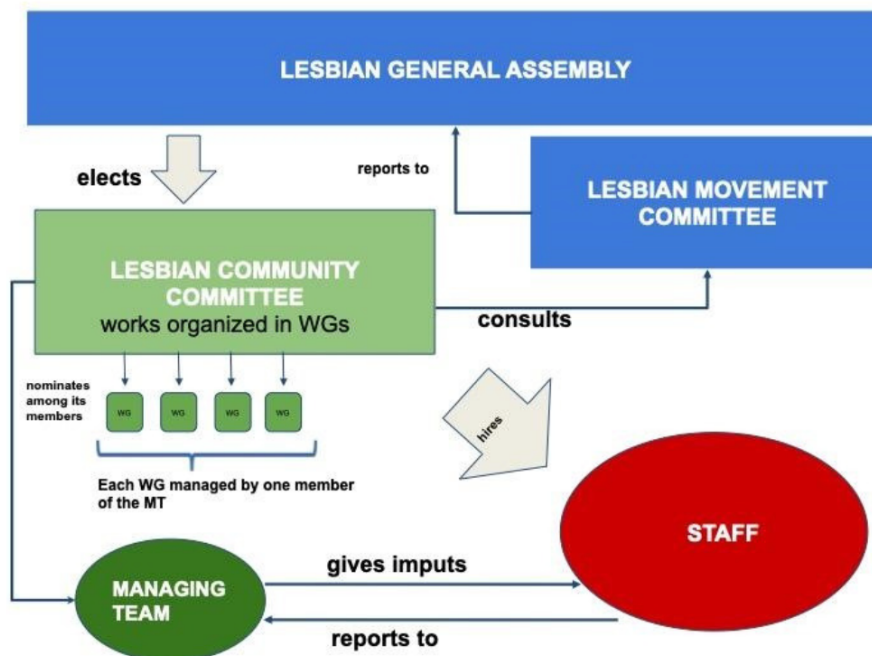
UN Women: The largest network of lesbian activists in the region call for greater equality and inclusion

Human Rights Watch: Lesbians Held Conference in Kyiv Despite Counter Protests

Thomson Reuters Foundation: 'Are you scared?' – Protests as lesbian conference kicks off in Ukraine

Amnesty International: Ukraine: Attacks on the European Lesbian Conference must be condemned.

ДОДАТОК 3 - МАЙБУТНЯ СТРУКТУРНА МОДЕЛЬ EL*С

ДОНОРИ EL*С У КИЄВІ

ЗРОБІТЬ ВНЕСОК ДЛЯ ПІДТРИМКИ РОБОТИ EL*С!

EUROPEAN
LESBIAN* CONFERENCE IBAN:
AT 511 2000 100 200 34459
BIC BKAUATWW
Bank Austria
Примітка: Donation EL*С

**«АКТИВІЗМ – ЦЕ ВНЕСОК,
ЯКИЙ Я СПЛАЧУЮ ДЛЯ
ЖИТТЯ НА ЦІЙ ПЛАНЕТІ».
- АЛІС ВОЛКЕР**

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Email:

info@europeanlesbianconference.org

info@lesbiangenius.net

Web:

<https://europeanlesbianconference.org>

<https://lesbiangenius.net>

Twitter: @EuroLesbianCon

Facebook: Europeanlesbianconference

Instagram: europeanlesbianconference
